

A forradalom emlékére Korpics Mirko felvétele

A XV. OTDK MARXIZMUS—LENINIZMUS SZEKCIÓJA ELÉ

Több hónapos előkészítő munkánk a végéhez közeledik. Öröm és megtiszteltetés számunkra, hogy április 15—17-én ott-hont adhatunk a marxizmus—leninizmus diákkörök országos találkozásának, Öröm és megtiszteltetés — de tagadhatatlanul komoly gond is. Egyetemünk jelenlegi állapotában, a rekonstrukció, valamint a szűkülő anyagi lehetőségek közepette sajnos nem tudunk a rendezvénynek igazán méltó körülményeket biztosítani. Ezért a résztvevők megértését kérjük.

A konferencia szakmai előkészítésében igyekeztünk a korábbi tapasztalatokat hasznosítani. A Művelődési Minisztérium által megállapított beküldési határidő után a dolgozatokat a küldő intézmények egyetértésével tematikus csoportosítottuk. (Ebből következik, hogy lesz olyan alszekció, ahol mindössze 5 pályamunka szerepel, máshol ennek háromszorosát ismertetik!) Ezzel egyidejűleg a marxizmus—leninizmus oktatási főosztály létrehozta az öttágú zsűriket. Az ötből két tag — a zsűri titkára és a KISZ képviselője — a rendező intézményből került ki.

Összesen 250 dolgozat került előszűrésre. Minden dolgozatnak 2 bírálója volt; az egyik a zsűri titkára, akinek a saját alszekciójában szereplő valamennyi munkát ismernie kell, a másik a zsűri egyik tagja, illetve néhány esetben külön felkért szakértő. Az opponensek a dolgozatokat egységes szempontok alapján pontozták. Azokban az esetekben, amikor a két vélemény között lényeges eltérés volt, harmadik bírálóra bíztuk a döntést. (Természetesen tisztában vagyunk a módszer gyengeségével, hiszen szakmai, tudományos kérdéseket nem lehet szavazással eldönteni. Ennél jobb módszert azonban nem találtunk.) Az objektivitás érdekében egyébként a bírálókkal nem közöltük, hogy a dolgozat honnan érkezett, és ki volt a szerző konzulense.

Az előszűrés eredményeként a 16 alszekcióban 166 dolgozat kerülhet ismertetésre. Valamennyi elutasított mű szerzőjét röviden tájékoztattuk a döntés okairól. E döntés egyébként számos esetben nem volt egyszerű és sajnos nem lehetett egészen következtetés. Ugyanis azokban az alszekciókban, ahol eredetileg 20—22 dolgozat szerepelt, rákényszerültünk a szelektálásra: néhány olyan dolgozatot is kénytelenek voltunk elutasítani, amely önmagában figyelemre méltó produkált, az opponensektől kapott pontszám alapján más alszekcióban helyet kapott volna — saját csoportjában azonban voltak nála jobbak. És tekintettel arra, hogy a konferencia időtartama adott, az alszekciók számát sem lehetett tovább szaporítani, ezért az elutasítás mellett döntöttünk.

Vannak azonban az elutasítottak között olyan munkák is, amelyeknek színvonala nem közelíti meg egy országos konferencia kívánalmait. Azoknál a dolgozatoknál, ahol az opponensek együttesen — a megszerezhető 48-ból! — még 10 pontot sem adtak, a külső intézmény felelőssége merül fel. (Es tegyük hozzá rögtön: gyenge dolgozat a legkülönbözőbb intézménytípusokból érkezett!)

Ebben az évben a konferencia versenyjellege még megmaradt. A korábbiakhoz képest annyi a változás, hogy nem lesz I—II—III. hely, hanem a jutalmazottak egységesen nívódíjat fognak kapni. A díjazottak kiválasztása az összesített pontszám alapján történik. Ennek kétharmad részét a dolgozatra adott pontok adják, egyharmadát pedig a konferencián való szerepléssel lehet megszerezni. A végső döntést a zsűri képviselői együttesen fogják meghozni.

Végezetül néhány szót a konferencia a eseményeiről. Az ünnepélyes megnyitót április 15-én 10.30 órakor lesz. A bevezető előadást Pozsgay Imre művelődési miniszter tartja. Az alszekciók üléseire 15-én szerdán délután és 16-án csütörtökön egész nap kerül sor. 17-én délelőtt tartjuk a záróülést, ahol a díjak kiosztása is történik.

Öszintén reméljük, hogy a konferencia, mint a diákkörök tudományos fóruma, de úgy is, mint reprezentatív esemény, további fellendülést hoz a diákkör tevékenységében: kedvet csinál és egyben irány mutat a következő konferenciáig.

Valamennyi résztvevőnek eredményes munkát és kellemes időtöltést kívánunk, és egyben az érdeklődőket szeretettel várjuk!

Palánkai Tibor
rektorhelyettes, a konferencia elnöke

Gondolatok április 4-én

Április negyediké egyik legfiatalabb nemzeti ünnepünk. Általa a felszabadulást, a megújulást, a fiatalságot, a nemzeti fejlődés előtt megnyílt történelmi távlatokat ünnepeljük. Április negyediké nemzeti történelmünkben egy történelmi kor elmúltát jelenti, s egy újnak kezdetét. Egy új kor kezdetét, amelyik a társadalmi haladást, a demokratikus megújulást tűzte ki céljává. Értelmetlen, pusztító, országyomorító háború végéig, Magyarország újjáépítésének, demokratikus megújulásának kezdetét.

Minden haladó történelmi sorsforduló — ünnep, s minden ünnep visszatekintésre, számvetésre, önértékelésre késztet. A megtett út áttekintésére, megszerzett-megszerzendő értékeink számbavételére, elküvetett hibáinkkal való szembenézésre. Értékeinket — hasznosítva hibáink tanulságait — féltő, elkötelezett gondoskodással tovább gyarapítani kötelességünk. Ehhez alapvetően arra van szükség, hogy gazdasági-társadalmi, szellemi életünk értéktérítő, újat alkotó, a folyamatos megújulás lehetőségét biztosító lendületét kibontakoztassuk. Ezzel maradunk hűek április negyediké szelleméhez, amely a társadalmi fejlődés emberközpontú kibontakozásához adott lendületet. Hiszen a társadalmi fejlődés sohasem lezár, befejezett. Az új igények, új lehetőségek, új gondok új válaszokat követelnek. Eddigi szocialista fejlődésünk a biztosítéka annak,

hogy közösen képesek vagyunk — értékeinket megőrizve — megoldani továbbfejlődésünk gondjait. Közösen, de nem másoktól várva azt, amit magunk is megtehetünk, aminek teljesítésével sokszor adósak vagyunk. A lelkiismeretesen, legjobban tudásunk szerint végzett munka — legyen szó egy munkadarab elkészítéséről, egy kollektíva vezetéséről, egy előadás megtartásáról, vagy éppen egy tantárgy anyagának értelmes megtanulásáról — alapja és feltétele annak, hogy nagyobb léptékben, társadalmi méretekben is sorsunk alakítói lehessünk. Csak a jól végzett munka jogán lehet valaki részese és formálója szocialista társadalmunknak, hiszen 1945-tel olyan társadalmi feladatokat vállaltunk fel, amelyek teljesítése szívós, áldozatkész, az egész társadalom javát szolgáló munkát követel. S ma ez önmagában már nem is elég: értelmes, alkotó, egyszóval hatékony munkára van szükség társadalmi-politikai és gazdasági életünkben egyaránt. Ahhoz viszont, hogy minden egyes ember és kollektíva alkotó energiáit kibontakoztathassanak, s a társadalom érdekeit, s az egyéni érdekeket egyaránt szolgáló keretekben valóulhassanak meg, hogy mindannyian lehetőséget kapjunk sorsunk alakítására — más is kell. Nem elegendő a választott történelmi útba vetett hit és bizalom, nem elegendők az eddig megvalósított szocialista fejlődés értékei és eredményei, nem elegendő nagy társadalmi „vállalkozásunkat” kísérő nemzetközi elismerés és rokonszenv. Ehhez béke is kell. Béke, amelyet szovjet fegyverek hoztak, 1945. április negyedikén.

Mádi Csaba

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

XXXIII. ÉVFOLYAM, 6. SZÁM

ÁRA: 1.40 Ft

1981. ÁPRILIS 2.

A KISZ találkozott velünk

Magától értetődő az egyetemisták törekvése, hogy hangsúlyosan legyenek jelen a társadalomban, s véleményük meg nem kerülhető tényezőként hasson a közéletben. Többek között ezt volt hivatott deklarálni a budapesti egyetemek és főiskolák közös politikai tanácskozása március 20-án. Megrendezését jogos és jogtalan indulatok nehezítették, s a szervezőknek a kísérletezés kockázatát is fel kellett vállalniuk. Mindez együtt magyarázhatja, hogy küldöttségek, funkcionáriusok, megfigyelők, képviselők és érdeklődők alig fértünk el a II-es előadásban. Egy későbbi hozzászóló fogalmazása kívánkozik ide: ez a tanácskozás valójában egy lakmuszpapír, amit ez alkalommal bemártanak az egyetemisták közé. Nyilvánvaló volt, hogy a lakmuszpapír elszíneződik, csak az a kérdés, milyenre, s erről nagyon sokan személyesen kívántak meggyőződni, illetve a tanácskozáson közreműködni.

★ Bárd András hosszára nyúlt bevezetője épphogy belefért még a hallgatóság türelmébe, Sándor Péter referátuma ezután nagy figyelmet kapott, a benne megfogalmazott kívánások sikert is arattak a hallgatóság körében. Ezek jó ré-

szét a hozzászólások is megismételték és többségük finomított változatban és feltételes módban az összegzőben is szerepelt. Vass László a KISZ nevében beszélt, referátumát türelmetlenül fogadta a hallgatóság. E hosszára nyúlt hangulatieremtés után 54 hozzászólás következett. Kezdetben az első referátumhoz kapcsolódó konkrét javaslatokat tették a felszólalók. Elhangzott ez részenként, de egy listára gondosan összegyűjtve is. Szerepelt kívánságként a kollektív férőhelyek pontos nyilvántartása, a menzák, a büfék áremelkedéseinek és minőségromlásának megállítása, az ösztöndíjak reálértékének visszaállítását, a kb. 7-10 évvel ezelőtti szintre, az ösztöndíj-kategóriák felülvizsgálata, az alberti segély kérdése. E követelések jó része szerepel az összefoglalóban, igaz a hozzászólásokban megfogalmazottnál enyhébb formában. Az ösztöndíj emelésének kérdésében a tanácskozás belenyugodni látszott abba az általános válaszba, amit a Művelődési Minisztérium munkatársa hozzászólásában adott, holott a hírek is arról szóltak, hogy előző este az orvosegyetemen a miniszter ennél világosabb ígéretet tett.

(Folytatás az 5. oldalon.)

Somogyi József Bartók-szobra a Feneketlen-tónál
Fotó: Péczeli Margit

Javaslatok a közgazdászok képzés korszerűsítésére

A FELSOÓKTATÁSBAN, így a közgazdászok képzésében és egyetemi munkánkban is alapvető feladatunk az oktatónévelő munka színvonalának, hatékonyságának emelése, vagyis a változó társadalmi igényekhez, a tudományos élet fejlődéséhez való folyamatos igazodás — így kezdődik az a huszonhét oldalas tervezet, amely képzéskorszerűsítésünk irányelveire tartalmaz széles körben kialakított javaslatokat. A javaslatok széleskörű megvitatása, elemzése sorában elsők között ismertette azokat valamennyi érdeklődő diák számára Csizmadia Ernő, egyetemünk rektora. (A javaslatokat azóta megtárgyalta az egyetemi pártbizottság és az egyetemi tanács is.)

A népgazdaság, a társadalom fejlesztésének következő szakaszában a magas színvonalú szakképzés, a növekvő munkakultúra és által-

ban a tudati tényezők szerepe fokozatosan növekszik — állapítja meg az elkészült irányelvetervezt. — Az ebből fakadó új követelményeknek közgazdászok képzésünk csak akkor tud megfelelni, ha a tényleges mennyiségi igények kielégítésével egyidőben az intenzív fejlesztés az eddiginél is erőteljesebben válik meghatározóvá. Ez azt követeli, hogy egész tevékenységünkben a minőségi színvonal emelésére helyeződjön a hangsúly. Ennek főbb területei az oktatási állomány céltudatos fejlesztése, rekonstrukciónk következtetés megvalósítása, egyetemünknek a közgazdasági és a kapcsolódó társadalomtudományi kutatások egyik bázisaként történő erősítése, a minőségi követelmények fokozottabb érvényesítése a képzési rendszer, a tantervek, a vizsgarendszer, a tananyagok és az oktatási módszerek fejlesztésében, va-

laminat az esti-levelező és a szakközgazdász- és vezetőképzés fejlesztése.

Egyetemünk alapvető feladata, hogy ne csupán jó értelemben vett gazdasági ügyintézőket képezzen, hanem olyan okleveles közgazdákat, akik a gazdasági élet egészének kiemelt ismerői, képesek a gazdasági folyamatokat átfogóan vizsgálni, a gazdasági változások összefüggéseit, hatását elemezni és egyúttal ki tudják alakítani a követendő célokat, feladatokat, a teljesítésükhöz szükséges eszközökkel, módokkal együtt, tehát a gyors technikai-gazdasági haladással együtt járó jövőbeli feladatok megoldására is felkészültek. E képzési cél érdekében az ismeretek, módszerek technikák tanításán és elsajátításán kívül fokozott súlyt kap a készségek ápolása, illetve megszerzése.

A MINŐSÉGI KÖVETELMÉNYEK érvényesülése elő-

térbe állítja oktatási és nevelési módszereink fejlesztését — állapítja meg az ismertetett anyag. — Az előadások gyakran monoton jellege, szemléltetésben szegényes, a hallgatókat nem eléggé aktivizáló módszereink, kialakult vizsgarendszerünk évközben elkenyelmeseződést, „lazzálást”, a vizsgaidőszakban túlnyomórészt memorizáló hajrárt, végső soron hallgatóink jelentős része számára felszínes tudást eredményeznek. Mindezeket gyökeresen változtatni kell. A jövőben, többek között, a készségfejlesztésre legalább annyi figyelmet kell fordítanunk, mint az előírt ismeretek elsajátítására.

A történelmi érzék és szemlélet, a problémafelismerő és megoldó készség, a kvantifikálás, a statisztika, a közgazdász számára fontos metodikák és információk kezelése stb. mellett lényegesen erősíteniük kell a rendszeres szemlélet, az innovációs készséget, a jövőorientáltságot, az alter-

(Folytatás a 3. oldalon.)

Az országos TDK tudományos szocializmus szekciójában, öt zsüri működik majd, az egyikben Ilonszky Gabriella, a tud. szoc. tanszék oktatója, a zsüri titkára.

— Milyen szempontok szerint alakult ki az öt kisebb csoport a szekción belül?

— Elég vegyes témájuk a dolgozatok, nehéz volt egymáshoz illeket összeválogatni. Végül úgy alakult, hogy lesz egy ifjúságpolitikai témájú csoport, külön versenyznek majd az üzemi demokrácia témaköréhez sorolható dolgozatok, egy csoportot alkotnak a fejlett tőkés országokról és a fejlődő országokról beküldött munkák, egy másik zsüri előtt a szocializmus kérdésköréről született írásokat adják majd elő, és az ötödik csoport a magyar munkásmozgalom címhez kapcsolható dolgozatokból áll. Én magam ez utóbbi zsüri titkára vagyok.

— A szekcióba tartozó dolgozatok ismeretében vannak-e olyanok, amelyeket kiemelkedően jónak, vagy különösen érdekesnek tartasz?

— Nagyra értékeltem Danka Attila és Fónay Mihály népművelés-történelem szakos hallgatók dolgozatát A gazdaság és a kultúra összefüggései az 1960-as, 70-es évek fordulóján címmel. Azt vizsgálják, hogyan jelentkezik az új gazdasági mechanizmus a kulturális döntésekben. Ehhez nagyon jó magyar és nemzetközi összehasonlító statisztikákat használnak, például a könyvkiadásról, a színházlátogatásról, a kulturális kiadásokról. Ezek a statisztikák azt mutatják, hogy nem maradtunk el a legfejlettebb európai országok mögött sem. Igaz, elmarad a minőségi folyamatok elemzése, nem vizsgálják például, hogy a könyvkiadás politikája milyen

könyveknek kedvezett és milyeneknek nem, és megállapításuk inkább mennyiségi mutatók elemzésén alapulnak. Ezt a munkát mégis kiemelkedően jónak tartom a többi dolgozathoz viszonyítva. Várunk négy dolgozatot Csehszlovákiából, ezek a magyar és a csehszlovák munkásmozgalom kapcsolatát mutatják majd be, és úgy vélem, méltán tarthatnak számat nagy érdeklődésre. Vannak dolgozók a Tanácsköztársaságról is, ezek közül, gondolom, nagy érdeklődés fogadja majd a rendőrtisztai főiskola egy hallgatójának munkáját, amely a politikai nyomozó osztály szerepét vizsgálja a Tanácsköztársaságban. Hasonlóan érdekes a Magyar Tanácsköztársaság értékelése a hazai és a nemzetközi munkásmozgalomban című dolgozat, amelyet egy végzett üzemmérnök írt. A többi szekcióra gondolva említem meg, hogy idén nagyon színvonalas dolgozatok érkeztek Latin-Amerika problémáiról, például a szandinistákról, a tupamaró gerillákról, illetve a marginalizáció egy példájának elemzéséről. Ezek a dolgozatok érdekességükön túl, nagyon aktuálisak is. Egy másik szekció dolgozatai közül az Eduard Bernstein politikai nézeteit elemző dolgozatra hívnám fel a figyelmet. Barát Iván, a rendőrtisztai főiskola hallgatója az Új ember 2. évfolyamának elemzése alapján bemutatja, hogy az egyháznak a szocializmushoz való kötődése időszakában is jelentős véleménykülönbségek vannak a felfogásban.

— Azt hiszem, ez a néhány bemutatott dolgozat is jelzheti, hogy érdekes témák, izgalmas tanácskozás várható a tud. szoc. szekción.

Készülődés az OTDK-ra

Szó lesz a csövesekről, a SZET-ről, a KISZ-ről és a beatnemzedékről

Az országos TDK Kongresszus ifjúságpolitikai szekciójának titkára, Vass László mondta el véleményét a beérkezett dolgozatokról. Igen széles, színes skálát mutatnak a témák: a mindenki által ismertől, az egészen újszerűig; természetesen módszereikben a vizsgálat mélységében is különböztek egymástól.

Összesen 12 dolgozat érkezett be, közöttük igen érdekes témák, mint a „csöves jelenség, a beatnemzedék, a SZET-esek, az egyetemi felvételi vizsgálat és természetesen KISZ-szel foglalkozó, de igen speciális eseteket elemző dolgozatok.

A „csöves” témájú dolgozatok újszerű, sőt egészen abszurd módszereket alkalmaznak.

Izgalmas megközelítési módot választottak „az úgynevezett „csöves” jelenség” szerzői: Rácz József, Kéthelyi Judit, Harangozó Judit, Göncz Dániel, Horváth Ágnes és Szombathelyi Zsolt. Merőben új módszerekben — az egyébként megszokott elméletessel szemben —, hogy közvetlen tapasztalatokra támaszkodtak:

személyes kapcsolatokat építettek ki egy fővárosi aluljáró fiatalokból álló csoportjával, a melyinterjú, a személyes beszélgetések és megfigyelések felhasználásával.

Először 41 interjú feldolgozására került sor a következő szempontok szerint: Milyen rétegekből áll a csoport, és milyen az életmódjuk? Milyen a magukról kialakított és a társadalom róluk alkotott véleményéhez való viszonyuk?

A legérdekesebb az a négy mélyinterjú, amelynek során külön-külön hallgattak meg srácokat, ilyen módon eredeti forrásból nyertek képet a csöves filozófia rejtelméről, a saját magukról kialakított véleményekről. Igen meglepő, hogy a csöves kifejezéstől idegenkedtek, megbélyegzésnek érezték, ezért ezt a kategóriát úgy próbálták megfogalmazni, hogy ők maguk ne tartozzanak bele. A vizsgálatot szociometriai, szociálpszichológiai módszerek egészítették ki.

Egyetemi oktatásunkat is érintő társadalmi problémát vet fel

Antal László: A SZET és a felsőoktatás című munkája. Széles tényanyagot és irodalmat használ fel, problémaérzékeny és differenciált megközelítéssel

tárva fel a lényeges ellentmondásokat.

A SZET-esekkel foglalkozik Hoznek Lajos—Angyán Gábor: Munkásfiatalok a felsőoktatásban című munkája is, mely érdekes interjúk közlő, de a rendelkezésre álló irodalmat nem elemzi mélyrehatóan.

Időszzerű, a nosztalgiahullámmal újból a fiatalok érdeklődésének a középpontjába kerülő téma

Fricz Tamás: A hatvanas évek és a beatnemzedék Magyarországon

című munkája. Szerteágazó megközelítési módja társadalmi szerkezetek gyökereiből fakad, szemléletes és sokoldalú a probléma feltárása: a generációk váltása, társadalmi és történelmi helyük, egymáshoz való kötődésük, hagyományörző és vele ellentétes, új irányokat követő mozgalmak: az oлдás-kötés problémája. A beatzene ifjúságmozgalmi megközelítése forradalmi mondható, hatásának szemléletes bemutatása jó, hiányzik azonban a művészeti-irodalmi tükrözés, a művészeti irányzatok felőli megközelítés.

A KISZ-szel, mint átfogó nagy erőt tömörítő ifjúságmozgalmi szervezettel,

a most aktuális és politikai jellegű KISZ-viták ellenére kevés dolgozat foglalkozik. A benyújtott munkák speciális, tanulmányi, termelési oldalról nyúlnak a kérdéshez,

vagy annak csak egy részterületét érintik, pl.

Pikó Béla: Közéletiség-életmód, amely KISZ-vezetők életmódjának ellentmondásait próbálja felvázolni.

Igy valóban új, hasznosítható eredményeket, követendő alternatívákat alig nyújtanak, általában pozitívista megközelítéssel dolgoznak.

A dolgozatok témaköre és színvonala között igen nagy különbségek vannak. Még mindig sok az elméletieskedő, de a probléma gyökereit megfelelő mélységben feltáró nem megközelítés vagy az olyan, amely már elcsépelet ismeretekre, megállapításokra támaszkodik. Viszont olyan újszerű és érdekes módszereket is alkalmaznak, amelyek teljes mélységében képesek egy kérdéskör részletes, és közvetlen megfigyelésre és figyelemre méltó radikális megoldások elkészítésére.

Kovács A.

Aktuális világgazdasági kérdések

Az „Aktuális világgazdasági kérdések” alszekció zsürijének titkárát, dr. Rostoványi Zsoltot kérdeztük a beérkezett dolgozatok színvonaláról, témaválasztásáról.

— Összesen 13 dolgozat érkezett, ebből 10 szerepel majd az országos konferencián. Ezek különböző témákat érintenek: kettő foglalkozik az energia- és olajkérdéssel, kettő pénzügyi témával, így például az euródollár-piacról, ugyancsak kettő a militarizmus kérdéseivel, további két dolgozat a Római Klub tevékenységét boncolgatja, ezenkívül készültek országtanulmányok. A dolgozatok színvonala igen eltérő, de az általános szint jó. Találkoztam néhány kiemelkedő, magas színvonalú dolgozattal, amelyek nemcsak reprodukálják az elolvasott szakirodalmat, hanem megmutatkozik bennük az önálló elméletalkotási készség. De voltak közepes értékű pályázatok is, amelyekben ugyan sok munka fekszik, de a szakirodalom feldolgozása módja nem eléggé színvonalas.

— Milyen egyeteméről érkeztek pályamunkák?

— Kettő érkezett egyetemünkről, a többi a Pénzügyi és Számviteli Főiskoláról, a Budapesti Műszaki Egyetemről, a Külkereskedelmi Főiskoláról, a Pécsi Tudományegyetem jogi karáról, az ELTE jogtudományi karáról, a Zalka Máté Katonai Műszaki Főiskoláról és a Sziríai Állami Egyetemről. A résztvevők egyetemisták vagy olyanok, akik 1980-ban fejezték be tanulmányaikat.

— Mi volt az elbírálás módja?

— Minden dolgozat két bírálóhoz került. Ezek közül az egyik minden dolgozat vonatkozásában én voltam, a másik pedig az illető téma egy külső szakértője. A pontozás szempontjai a következők voltak: tartalom, szerkezet, stí-

lus, alkalmazott kutatási módszer, az irodalomfelhasználás módja és természetesen a téma aktualitása. A maximálisan adható pontszám 24 pont volt. Az értékelés nehéz feladatot rótt a bírálókra a témák különbözősége, sokrétűsége miatt, hiszen nem könnyű sorrendet felállítani az oly annyira eltérő témájú pályamunkák között, mint pl. az euródollár-piac, a militarizmus vagy éppen Szíria tervgazdálkodása.

— A két bíráló által adott pontszám általában közelített egymáshoz?

— Nem. Ahol nagy volt az eltérés a két adott pontszám között, felkértünk egy harmadik bírálót is. A marxizmus-leninizmus szekcióhoz beérkező dolgozatok 10 százalékánál szükség volt erre.

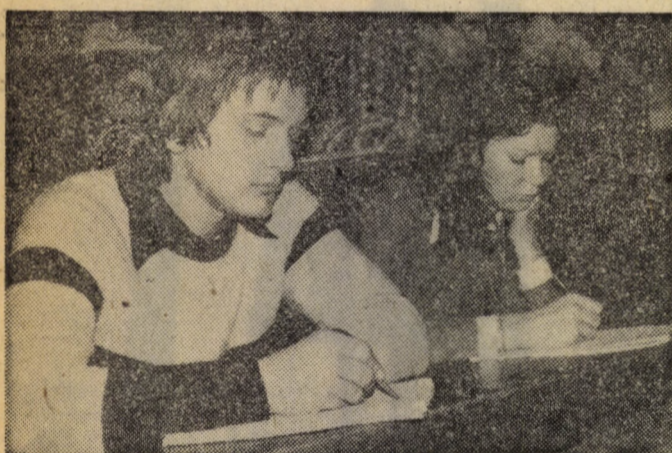
— Volt-e olyan dolgozat, amely kiemelkedő?

— Két igen jelentős munkát tudnék kiemelni. Az egyiknek a szerzője a mi egyetemünk IV. éves pénzügy szakos hallgatója, Sipos Zoltán, aki az olajárrobbanás kérdésével foglalkozik; a másiké dr. Petrovácz Ranetta, aki az ELTE jogtudományi karán most fejezte be tanulmányait, ő az euródollár-piacról írt. Mindkettőjük dolgozatát 20 pont fölött értékeltük. Látszik, hogy választott területükön igen jártasak, és nemcsak a vonatkozó szakirodalom alapos ismerete, hanem az önálló véleményalkotás és elméleti érvelés is jellemzi munkájukat. Pályamunkájuk stílusa és formai szempontból is kiemelkedő.

— Kik lesznek az országos konferencián a világgazdasági szekció zsürijének tagjai?

— A zsüri elnöke dr. Szegő Szilvia lesz, a Magyar Nemzeti Banktól. A két másik tag dr. Szőnyi Tibor, a Budapesti Tanárképző Főiskola tanára és dr. Dobozy István, az MTA Világgazdasági Kutatóintézetének osztályvezetője.

G. M.

Párosan

Fotó: Korpics Mirko

Pg-előadás

Fotó: Korpics Mirko

Szerteágazó témák:

a maoizmus értékelése, a közvélemény szerepe a szocializmusban

Egyetemünk rendezti április elején az Országos TDK marxizmus-leninizmus tagozatát. A filozófia szekción annyi dolgozat érkezett, hogy több alszekciót is kellett kialakítani. Ebből az alkalomból beszélgettünk dr. Valcsicsák Imre adjunktussal, az egyik alszekció zsürititkárával.

— Milyen alszekciók működnek a filozófia szekción belül?

— Eredetileg öt alszekciót terveztünk, de ebből egy, a valláselméleti és valláskritikai alszekció nem jött létre, mert kevés elfogadható tanulmány érkezett. A többi négy: az elméleti-történelmi és filozófiai-történelmi alszekció, az általános filozófia, természetfilozófiai és ismeretelméleti alszekció, a társadalomfilozófia szekció és az etikai és esztétikai alszekció. En a társadalomfilozófiai alszekció zsürititkára vagyok.

— Elsősorban mely oktatási intézményekből küldték be a pályázók munkáikat?

— A mi szekciónban a szegedi József Attila Tudományegyetemről, az ELTE bölcsészkaráról, a Budapesti Műszaki Egyetemről, több katonai főiskoláról és más főiskolákról is érkeztek dolgozatok.

— Miféle témákról és milyen színvonalon írtak a hallgatók?

— A dolgozatok témája szerteágazó. Egy jelentős részük a társadalom és a természet viszonyának problémákról tárgyalja. A témák között szerepelnek a marxizmus oktatásával kapcsolatos kérdések, amelyek a tudomány sajátos jellegéből adódnak, a maoizmus társadalomelméleti értékelése, a közvélemény szerepe a szocialista társadalomban, stb.

A mezőny a korábbi TDK versenyekkel összehasonlítva közepes színvonalú.

A beérkezett 15 dolgozathoz 6-ot kellett elutasítani, nagyrészt az alacsony színvonal miatt, egy esetben pedig az

ok a hibás elméleti kiindulópont volt, melyet a szerző következetesen végigvitt. Csak egy-két dolgozat átlagon felüli, a többi irodalomfeldolgozás, kevés bennük az önálló gondolat, s ha akad is egyéni nézet, nem kellőképpen kiforrott, vagy nem teljesen marxista.

— Hogyan történt a pályamunkák eddigi bírálata?

— Általában két opponens pontozott, az egyik a szekció zsürititkára, a másik a Művelődésiügyi Minisztérium által felkért külső bíráló (például a Budapesti Műszaki Egyetemről, vagy a Pécsi Jogtudományi Egyetemről). Ha a két opponens véleménye jelentősen eltért egymástól, akkor harmadik személyt — szintén külsőt kértek fel, és az első két pontszám között azt fogadták el, amelyikhez a harmadik közelebb állt. Az, hogy honnan jött a dolgozat, addig nem volt ismert, amíg az opponensek nem adták le pontszámaikat, többek között azért, hogy a főiskolások ne legyenek a pontozásnál hátrányban.

D. A.

80-ból 50 maradt talpon

A pg szekció munkájáról, a beküldött pályamunkák színvonaláról, Liener Pétert kérdeztük meg, aki az egyetemünkön megrendezendő TDK főszervezője. Kérdéseinkre az alábbi általános áttekintést adta.

— Igen nagyszámú pg-dolgozat érkezett egyetemünkre. Ha a marxizmust tantárgyakra bontjuk — tehát filozófiára, pg-re, tudományos szocializmusra, szociológiára, munkásmozgalom-történetre — akkor ebből jött be a legtöbb, kb. 80, amelyből végül is 50 maradt talpon. A fennmaradó kb. 30 pályamunkát elutasítottuk gyenge színvonaluk miatt. A beküldött munkák között igen kevés az átfogó elméleti, tehát kimondottan pg-témájú. Miről is van itt szó? Arról, hogy azokat a pg-témájú pályamunkákat, amelyeket különböző nem közgazdasági jellegű intézmények marxizmus tanszékei pg-oktatónak gondolnak, nem a salgótarjáni közgazdasági szekcióhoz nyújtották be, hanem a marxizmus-leninizmus szek-

cióba pg-re. Miért nem utasítottuk el ezeket a dolgozatokat, illetve, miért nem küldtük el őket egy más, nem pg szekcióba? Azért, mert méltánytalan lett volna a nem közgazdász hallgatókat bedobni közgazdászok közé a mélyvízbe. Semmiféleképpen sem egyforma eséllyel vette volna fel a küzdelmet például a Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola hallgatója közgazdasági jellegű írása és egy „profé”.

Hadd hozzak fel egy példát ennek érzékeltetésére, ha nem is a pg-ről van szó. A marxizmus-leninizmus szekcióból, amely egyben a pg-t is felöleli tizegynéhány dolgozatot átirányítottunk más szekcióba, de ezek döntő többsége pedagógiai főiskolákról jött munkák. Témájuk a pedagógia és a marxizmus határán mozog, de megítélésünk szerint, közelebb a pedagógiához. Azzal, hogy ezeket Debrecenbe, vagy Sárospatakra a pedagógiai szekcióba küldtük, nem érte őket méltánytalanság. Viszont ugyanez közgazdasági témájú dolgozatoknál nem lett volna

helyes. Ne felejtjük el, önmagában jó dolog, hogy a hallgatók a marxizmus és a szakma érintkezési felületeit, pontjait keresik, hogy abban búvárkodnak. Ez bátorítandó, de épp ebből következik, hogy nagyon különböző témájú dolgozatok érkeztek hozzánk.

Végül is öt alszekció születte a pg szekciónban. Az első nemzetközi gazdasági kapcsolatok, a második világgazdaság címet kapta. A fennmaradó három pedig a szocializmus aktuális gazdasági kérdései címet. Az első két alszekció neve valóban fedi is a dolgozatok témáját, a másik három — az előzőekben elmondottak miatt — inkább gyűjtőnév.

A pályamunkák az ország tizenhat felsőoktatási intézményéből jöttek. A bentmaradó ötven közül a legtöbb, szám szerint nyolc a Pécsi Tudományegyetemről, öt pedig a Közgázról. Viszont elgondolkodtató az a tény, hogy az elutasítottak között nagyon sok az egyetemünk diákjai által írt dolgozat.

A szekció ülései április 15-én 14 órakor és április 16-án 8 órakor kezdődnek.

F. P.

Javaslatok a közgazdászok képzés korszerűsítésére

(Folytatás az 1. oldalról.)

nativákban való gondolkodást és nem utolsósorban a kommunikációs készséget. Jelenleg okleveleink egy része magyar nyelven sem tud még egy előterjesztést sem megírni, vagy ahhoz érdemben és érthetően, magyarul hozzászólni — szerepel az anyagban.

További feladatunk egyetemünk oktatástechnikai és számítástechnikai felszereltségének javítása és az eszközök kihasználásának biztosítása.

Át kell gondolni a közgazdasági szakképzés vertikális struktúráját. A jó értelemben vett gazdasági tisztviselő iránti tömeges igény egy részét egy jól szervezett szakiskolai képzés is bizonyítani tudná elégetni. Nálunk azonban az a jellemző — alapítja meg a tervezet —, hogy a középfokú képzettséget igénylő munkakörökre is főiskolai végzettségű szakembert kérnek, mint ahogy főiskolai oklevelesek helyére okleveles közgazdászt igényelnek. Az életben persze eléggé gyakori, hogy egyetemi végzettségűek csak gazdasági-ügyviteli munka végzésére alkalmasak, volt főiskolások pedig a gyakorlati tapasztalatok hasznosítása és az önképzés eredményeként okleveles közgazdák „konstrukciós” feladatait látják el.

Vertikális struktúránk fejlesztésében az előbbieket és más tényezőket alapos megfontolása után választani kell a számbajövő fő irányok között. Megmaradunk-e az eddigi struktúránál, amelynek lényege, hogy minden hallgatót, aki átlépte az egyetem kapuját és ha bukásból is, de azon belül marad, okleveles közgazdává minősítünk? Nyitottabbá tesszük egyetemünket az arra érdemes főiskolások számára? Vagy esetleg az egyetemi és főiskolai képzést csak az első két év teljesítésének eredményétől függően választjuk szét?

LÉNYEGES FELADAT az oktatás horizontális (szakmai) struktúrájának fejlesztése is. Az előzetes felmérés során kérdéseinkre válaszoló közgazdák nagyobb hányada szakosítási rendszerünk alapos átalakítását tartja szükségesnek és az általánosabb jellegű, konvertálható ismereteket adó közgazdászok képzését előnyben részesíti a túlzott és főleg ágazati jellegű specializálódással szemben. A gazdasági életnek egyaránt szüksége van funkcionális és ágazati szervezetekben tevékenykedő közgazdákra, nekik pedig munkakörük ellátásához funkcionális és ágazati közgazdasági ismeret-

tekre. (És általános, konvertálható készségekre.)

E kérdéskörben is alternatívák kínálkoznak: Megőrizzük és korszerűsítjük az eddigi szakosítási rendet és szakmai struktúrát? A szakosítást át tesszük a posztgraduális képzésre? Kombinált megoldásként az alapozó elméleti és módszertani képzést lényegesen megerősítjük, de (legalább) az utolsó évben alapozó jellegű szakképzést adunk?

Képzéskorszerűsítésünk fontos összetevője az intenzív időkihasználás. Hazánkban két féléves egyetemi oktatás honosodott meg, zsúfolt óraterheléssel, hosszú vizsgaidőszakkal és nyári szünettel, többszörös „bukdácslási” lehetőségekkel. Mai gyakorlatunkban a formálisan előírt tanulmányi követelményszint általában magas, ténylegesen megkövetelt teljesítmény ehhez képest alacsony. Ez az **extenzív időkihasználás** nem racionális és nem eléggé hatékony.

Az intenzív időkihasználásnak a gyakorlatban több módja ismeretes. Lényege, hogy a tanórákat 3 vagy 4 szakaszra bontják, és egy-egy tanulmányi időszakban csak néhány — de tartalmilag szorosan egymásra épülő — tárgy tanítására kerül sor. A tanár az **intenzív, kiscsoportos** foglalkozásokon folyamatosan értékeli a teljesítményeket, ami — amellett, hogy javarészt fölöslegessé teszi a vizsgaidőszakot — nagyobb aktivitást, jobb készségfejlesztést, ismeretintegrálást és mélyebb elsajátítást eredményez. Az intenzívebb időkihasználás lehetővé teszi az **érdeklődésnek megfelelő, nem kötelező tantárgyak és tantárgycsoportok felvételét, széles teret nyit az önálló munkának.**

CSIZMADIA ELVTÁRS végül az esti- és levelező oktatás intenzifikálásának, a szakközgazdász- és vezetőképzés rendszere átgondolásának alternatíváit, javaslatait ismertette. A levelező oktatásban a legrovidebb időn belül változás lesz a kihelyezett tagozatok és intenzív kurzusok felé történő átcsoportosítással.

Csupán rövid, érvek nélküli, tényszerű ismertetésre szorítkoztunk a széles körben megvitatásra kerülő kérdések lényegének. Ezek az irányelvek nem csupán hosszú távú oktatásfejlesztési politikánk kialakítására vonatkoznak, hanem a rövidtávú intézkedésekben, módosításokban is megszemenően szellemünkben kellene cselekedni. Ebbe az irányba mutat természetesen az MSZMP Politikai Bizottsá-

gának február 3-i határozata is.

Rektorunk ismertetése után Szuhay Miklós rektorhelyettes a legközelebbi jövő feladataira utalt. Ezek közé tartozik a nyelvi képzés mielőbbi megerősítése, a szakmai gyakorlatok rendszerének javítása, az államvizsga jelenlegi formájának felülvizsgálása, valamint a fakultáció, az egyetemek közti „áthallgatás” kérdésének megvitatása.

Az ismertetést beszélgetés követte. A diákok részéről „kapásból” számos nagyon fontos részletkérdés, gondolat felmerült: az oktatás differenciáltságának problematikája; a hallgatók szociális helyzete tarthatatlanságán való változtatás sürgetése; a pályázatok számában nem túlköröződő valódi közgazdászigeny firtatása; pályaalkalmassági kritériumok, jobb szelekciós mechanizmusok kidolgozásának igénye; a képzéskorszerűsítésnek a vállalatok munkaerő-politikájára és munkaköri kérdésekre való konzekvenciáira való figyelemzés egyaránt szerepelt a kapásból felvetett gondolatok közt.

TÖBB HOZZÁSZÓLÁS szellemét is meghatározta a reform feltésén kívül az óva intés attól, hogy a vizsgakövetelmények szigorítása megelőz-

ze a képzés, az oktatói állomány színvonalának fejlődését. Annyi reform megtört már a valóság ellenállásán, hogy jogos az aggodalom, a hallgatók felé való követelményemelés csak párhuzamosan haladhat az oktatás tartalmasabbá és vonzóbbá tételével, hiszen a diákság támogatása nélkül semmilyen tartalmi változtatás nem gyümölcsözhet. Ugyanígy azonban az oktatókat, különösen a potenciálisan is számtalanba jövő oktatókat is az ügy mellé kell állítani, mert az oktatói gárda egy részének színvonalán és ellenállásán szintén megtört egy tartalmi reform.

Szükség van arra, hogy az oktatók és diákok között, hosszú távú, objektív érdekeket érvényesítő alkotó módon legyenek részt a képzéskorszerűsítés munkálataiban. Ki kell alakítani az együttműködés, a különböző bizottságokba való érdemi bekapcsolódás módjait. A képzéskorszerűsítés gyakorlati érvényesüléséhez, és ráadásul egyben a gondokkal küszködő ifjúsági mozgalom megerősítéséhez egyaránt szükség van minden érintett aktívizálására, a valódi szakmai-politikai tevékenységbe való bekapcsolódására.

A diákság konstruktív aktívizálódása egyben valódi értelmiségivé válásának is előfeltétele — ezekkel a gondolatokkal foglalnám össze a hasznos eszmecsere tanulságait.

B. K. T.

Volt egyszer egy Kőhegy...

Fotó: Radványi

PILLANATKÉP

a nyelvi laborból

Fotó: Korpics Mirko

Ez a forgalom lenne az ideális, ha a hallgatók a szalagot, sorbaállítás nincs, várakozás is alig, mert a fürge labo-

rás (Csont Andrea) másodpercek alatt kiszolgál mindenkit.

— Gondolom, nem mindig van ez így...

— Kedden és csütörtökön vagyunk csak ilyen „lazán”. A nyelvi órák ugyanis zömmel a többi napokon vannak, és az a tapasztalatunk, hogy a hallgatók inkább csak az órák előtt látogatják a labort, külön ezért nem jönnek át a Makarenkóba. Ezek a túlerthelt napokon sokszor harmincan is várakoznak a szalagjárónál.

— Hányan vagytok laboránsok?

— Hatan. A forgalomtól függ, hogy hányan ugrálnak itt. A többiek kópiát másolnak, sokszorosan.

— Nézem a statisztikát, naponta 150–300 látogató van. Előfordul néha, hogy nincs több hely?

— Persze. Beszámolók idején, amikor azok is eljönnek, akik egyébként véletlenül sem. Természetesen ilyenkor nem az állandó tagok, hanem ök vannak felháborodva, ök a túlertheltül dobolók... Olyan is van sajnos, hogy ugyanabban az időben többen akarnak hallgatni egy anyagot, mint ahány kópiánk van belőle.

— Órák mikor vannak?

— Tanári vezetéssel itt nincsenek órák, ez könyvtár típusú laboratórium — veszi át a szót Víz István, a laboratórium vezetője. Az a tapasztalatunk, hogy az egyetemi és a felnőtt oktatásban ez a forma a célszerűbb. Auditív anyagaink olyan komplex rendszerben állnak a hallgatók rendelkezésére, hogy azok maximális hatékonysággal önállóan is feloldozhatók. A szövegek és a nyelvtani gyakorlatok mellé előkészítésként szövszedeteket,

ellenőrzéshez teszteket biztosítunk. Az a cél, hogy minél kevesebb energiával, minél gyorsabban és minél maradandóbb nyelvi ismeretekre és készségekre tegyenek szert a hallgatók. A labormunka természetesen önmagában nem elég, csak a hagyományos tanári vezetéssel folyó órákkal együtt hozhat eredményt.

— Ön szerint mennyi időt lehet itt egy alkalommal hatékonyan eltölteni, és mi a gyakorlat?

— A látogatások gyakorisága a fontosabb, mint az egyetemi itt töltött idő. A többség egy-két óráig bírja, de van, aki csak 20 percre ugrik be, van aki három órát is rászán. Amíg az Intézetben büfé volt, kávéval, étellel könnyebben ment a hosszabb laborozás.

— Hogyhogy neked már két kartonod is megtelt? — „Csapok le” Bischof Nóra harmadéves külkeresre.

— A mi angol tananyagunkhoz nincsen tankönyv, csak audiovizuális anyagok. Kéthetenként megnezzünk egy-egy felvonást a filmanagyunkból, azután az órán, illetve itt feloldozzuk. Heti két-három alkalommal legkevesebb egy órát „nyúzom” itt magam. Nem kell alkalmazkodnom mások tudásához, a saját képességeimnek megfelelő gyorsasággal és mélységben dolgozhatom fel az anyagot. És ami a legfontosabb, hogy itt addig tanulhatok aktívan, tehát beszélve, ameddig bírom, amíg az órán olyan sokan vagyunk, hogy jó, ha 3 percre szóhoz jutok. A helyes kiejtés gyakorlása pedig az angolban különösen fontos.

— Akkor további jó gyakorlat!

M. A.

Én és a szervezet

Eltelt néhány nap a szakmai gyakorlatomból, de hatásom a szervezetre továbbra is csak abban merült ki, hogy elhívottam más elöl a liftet. Tudom, ez semmi.

A harmadik héten ráeszméltem, hogy észrevétlenül az elkényelmesedés útjára léptem, amely utat régebben még az elkényelmesedés mocsarának neveztem. És már elég mélyen benne voltam.

Ezért elhatároztam, hogy naponta csak egyszer használom a felvonót, hiszen itt más lehetőségem nincs állóképességem megőrzésére. De minék is nekem állóképesség, ha egész nap ülnöm kell. Szurkolok, hogy sikerüljön ezen a főszályon bevezetni a kötetlen

munkaidőt. A népgazdaság is jobban jár, ha fölösleges (?) időnkét kávézás, borozás, más kibeszélése helyett primórtermeléssel töltjük.

A szervezetben, mivel alárendeltségi viszonyok uralkodnak, az illeszkedő, de igazából soha be nem illő ember, nem érzi jól magát, csak ha megbüvíli egyéniségét; önpusztító átlörömmel, felmentésekkel körülbástyázza magát. Aztán keresheti az ember a szavak hitelét. Alapvető korlátunk, hogy nem bízhatunk másban, csak társainkban. Janus-mechanizmusunk biztosítja, hogy a szervezet ki ne égjen a nagy sűrűlódástól. Akár a kenőolaj a gépmechanikában.

Aztán egyszer csak mások lógtak és én buktam le. A portás szóvá tette, hogy mivel öt perccel a munkaidő vége előtt távoztam el, ürügyet szolgáltatott a beöltözött várakozó dolgozók kirajzásához. Mások inkább menjek el még korábban...

Hogyan viseljük majd el a szervezeteket, ha munkahelyünk szerepelnek életünkben? Lesznek azonosulók, lesznek, akiket kivét magából a szervezet.

Tudom, hogy a fenti csak egy rossz példa volt, találkoztam már harmonikus munkahelyi közösséggel is. Azonban ahhoz, hogy ez váljon általánossá, jól összehangolt munkánkra lesz szükség.

B. G.

Tábor

Salgóhányán

Salgóhányán rendezte meg háromnapos táborát március utolsó hetében az egyetemi KISZ-bizottság mellett működő politikai képzési bizottság és politikai kutatócsoport. Az éjszakába, sőt hajnalba nyúló együttlétük során értékelte és továbbtervezte saját tevékenységét, kialakította koncepcióját, és az aktuális egyetemi problémákról saját közös véleményét. Meghívott előadók, viták, kirándulás, úszás színezték a programot.

Költözés: a tavaszi szünetben

Örömmel számolhatunk be arról, hogy nagy meglepetést hoz a tavaszi szünet, egyetemünk sok kollégistájának.

Megszokhattuk már, hogy egyetemi környezetünk alakulása általában kellemetlen irányt mutat. Lezárások, bontások, leverekek zavarják a mindennapi életünket.

De vannak, akik állandó kellemetlenségekkel küzdenek, vagy kénytelenek megbarátkozni. Elmondható ez jó néhány makarenkói és Veres Pálné kollégiumi diákról is. Az idegenek számára labirintusnak tűnő épület egyes szobáiban nyolc ember is lakik, ami ugye rengeteg lemondást, alkalmazkodási kényszert jelent egyben. Ilyen szobában

talált kollégiumi otthonra a másodéves Papik Attila, aki elmondta, hogy szinte éjjelnappal é valamelyik lámpa a szobában. Nemritkán törülközőt tesznek az arcukra, hogy el tudjanak aludni. Tapasztalataim szerint esetenként hihetetlenül gyenge az íróasztalok megvilágítottága is.

Ezek után érthető, miért fogadjuk nagy lelkesedéssel a Ráday utcai kollégium megnyitásától szóló (régén várt) hírt. Sőt, amint beléptem az épületbe — mely kívülről is csinosított —, a látvány minden várakozásomat felülmúlta. Hogy mi minden van itt, az annál is meglepőbb, mivel a fentiekben vázolt okokból gyakran éreztük elhanyagoltaknak, árvák-

kal magunknak más felsőfokú oktatási intézményekben járva-keelve.

Az épület hatemeletes. Legfelső szintjén kétágyas, a többi szinteken háromágyas szobákat rendeztek be. Két korszerű lift biztosítja az emeletek közötti közlekedést. Ha az egyik elromlik, ott a másik. Hogy mennyire automatikus ez a lift, azt bizonyítja, hogy majdnem becsúszta a nyakamat, amikor belekukucskáltam, és barátomat önműködően levitte a földszintre. További érdekessége a liftnek, hogy lefelé gyűjtőrendszerű. A konyhákban villanytűzhely és rendszer működik, mi több, lábasok és tányérok is a berendezéshez tartoznak.

A legfontosabbak természetesen a szobák. Ezek otthonosabbak, mint a Kinizsi kollégium szobái. Egy jó szállodai szobának látszanak.

Berendezése tetszetős, a heverők felhajthatók, a szekrények bútorszűnek. Minden szobában van mosdó, felette tökéletes megvilágítást biztosító lámpával.

A hangszóró nem egyszerű hangszóró, hanem háromprogramos majdnem-rádió. Tökéletesen alkalmas tehát kollégiumi rádió céljaira is.

Állítom, hogy ez a diákszálló vetekszik a leghíresebb kollégiumokkal, külsőnjét illetően. Csak a hamarosan beköltöző diákokon múlik ennek megőrzése — és egy igazi diákotthoni élet megteremtése.

Kellemes hétköznapiok kívánunk az új honfoglalóknak!

bg.

ban: — kulturális építőtáborok
— nyári egyetemek
— hallgatói TIT-csoportok
E formákban kialakult az együttműködés valamely foka, ezt azonban tovább kell fejleszteni.

— Kapcsolatot lehetne kialakítani a következő területeken:

— TDK; erre hozták létre az MKKE-n az interdiszciplináris TDK-t (ITDK)

— a szakkollégiumok közötti szakmai együttműködés. Ezek az egyes intézmények közötti szakmai „határok” lebontását is szolgálják, s ezzel járulnak hozzá a széles értelemben vett értelmiségi képzéshez, az átfogó társadalmi és szakismeretek kialakításához.

— Javaslat született az intézményközi közművelődési bázis létrehozására. Ennek ki kell alakítani intézményi rendszerét állami vezetéssel, az egyetemek, főiskolák közművelődési szakembereinek, társadalmi és tömegszervezeteinek bevonásával.

E kérdésekben vita bontakozott ki a hozzászólók között. Érvök és ellenérvök hangzottak el. Az ellenérvök elsősorban a közművelődési tevékenység elburokratizálásának veszélyére vonatkoztak. A hozzászólók többsége azonban az OM 104/1976. (M. K. 1.) sz. miniszteri utasítás végére nem hajtott 5. pontja értelmében támogatta a Felsőoktatási Közművelődési Bizottság létrehozását, amely az intézményközi közművelődési bázis kialakításában kulcsfontosságú szereppel bír: egyben felhívta az illetékeseket az OM-utasítás betartására. Az érvök között elhangzott az is, hogy a jelenlegi szétaprózottságon kicsi az együttműködési formák hatékonysága, nem alakulhat ki a tevékenység összehangolt rendszere, és intézményen belül sem tud szervesen beépülni a képzési folyamatba.

A KISZ Budapesti Bizottsága tett erre kezdeményezést. Megalakult az INTERMATER, mely az egyetemi—főiskolai klubok együttműködését hivatott elősegíteni.

Többet javasoltak, hogy az EFIN-re kiadott Tájékoztató című műsorfüzetet rendszeresen kellene megjelentetni az egyetemi—főiskolai klubok programjával. Ez a KISZ Budapesti Bizottságának is szándékában áll, de a kiadványt önköltségi áron kell árusítanunk. Meg kell teremteni az együttműködés anyagi-tárgyi feltételeit. Ennek első állomása egy egyetemi—főiskolai klubozás létrehozása lehetne, melyből kinőhetne az egyetemi—főiskolai közművelődési bázis. Ebből a szempontból tüzetesen megvizsgáljuk a BME javaslatát a vári kollégium ilyen irányú hasznosítására. E témakörhöz kapcsolható az Egyetemi Színpad, mint diákszínpad megvalósítása is.

— Együttműködhetnek az egyetemek és főiskolák a további területeken is:

— az oktatási kapcsolatok szélesítése, az áthallgatás engedélyezésének megkönnyítése;

— amatőri művészeti együttesek előadása más intézményekben is;

— kapcsolatfelvétel művészeti főiskolákkal.

A harmadik témakörben elsősorban az egyes tevékenységi formák intézményen belüli továbbfejlesztésére történtek javaslatok. E javaslatok lényege, hogy e formák alkalmazásához valjanak a gyakorlat megszerzésére, a kultúra elsajátítására és így szolgálják jobban az értelmiségi képzés folyamatát.

— Lényeges problémaként merült fel az anyagi feltételek, a rendszeres támogatás kérdése, különösen a kisebb főiskolákon.

— Felvetődött az is, hogy jelenleg kevés a lehetőség a gyakorlat megszerzésére. Ennek ellentmondani látszik, hogy igen változatos formák termelődtek ki az elmúlt években. A kérdés inkább az, hogy mi legyen a viszonyunk ezekhez, hogyan biztosítsuk működésük feltételeit. (anyagi, személyi, tartalmi, politikai). Az erre elhangzott javaslat az, hogy a tevékenységükbe való bekapcsolódással, meggyőződéssel, reális kompromisszumokkal kell befolyásolni a végeredményt, meghagyva öntevékeny kezdeményezésük értékeit. A KISZ-nek is vállalnia kell ezt a politikai szerepet, ugyanakkor tagjait ösztönöznie kell e formákban való részvételre, e tevékenységüket elismerve társadalmi értékűvé.

— Javaslat, felvetés hangzott el a következő konkrét formák továbbfejlesztésére:

— Kulturális építőtábor; tömegbázis kialakítása, nagyobb hangsúly fektetése az előkészítő, toborzó munkára. Intézményközi kapcsolat fejlesztése.

— Nyári egyetem; szélesítsük a résztvevők körét: ne csak pedagógusjelöltek és művészeti főiskolások vegyenek részt.

— Téli közművelődési gyakorlat; itt is a résztvevők körének kiterjesztése a feladat. (Ezt a KISZ Budapesti Bizottsága már az idén támogatta azzal, hogy 40 fő részvételéhez szükséges anyagi támogatást adott.)

— Egyetemi Színpad; legyen igaz diákszínpad abban az értelemben is, hogy diákok játszanak benne diákok számára, ehhez meg kell teremteni az anyagi feltételeket is.

— Közös egyetemi kiadvány. (Addig is, amíg ez létrejön, az egyetemi, főiskolai lapok adjanak fórumot a szakmai, közművelődési közélet különböző csoportjai tevékenysége ismertetéséhez, kiértelt véleményük nyilvánosságra hozatalához.)

A fentiekkel kapcsolatban megfogalmazódott a tanácskozáson az, hogy az egyetemi, főiskolai hallgatók maguk alakítsanak ki olyan forrásokat, fedezzenek fel olyan tevékenységi területeket, amelyekben kifejezésre juthat kezdeményező-készségük, öntevé-

kenységük. Az így kialakuló értékes formák kapjanak külső segítséget az állami vezetéstől és a társadalmi szervektől, különösen a KISZ-től. A tanácskozáson elhangzott egyéb javaslatok:

— Az egyetemi, főiskolai hallgatók turizmusának fejlesztéséhez szükséges kedvezmények kiterjesztése. Ezt a felvetést az Expresszhez továbbítottuk.

— A kulturális kedvezmények kiterjesztése (múzeumok, színházak, mozik stb.). A felvetést az AIB-hoz továbbítottuk.

— Felvetődött, hogy az Egyetem Presszót tegyék valóban az egyetemisták számára airt tekintve is hozzáférhetővé, illetve alakítsunk ki ilyen jellegű vendéglátó helyeket.

A fenti kedvezményeket diákigazolvány ellenében lehet igénybe venni.

— A hozzászólók javasolták, hogy vezessük be az egyetemi—főiskolai általános klubigazolványt, amely elősegíthetné egymás kulturális-szórakozta-

tó tevékenységének jobb megismerését.

— Javaslat hangzott el az autóstopos-igazolvány bevezetésére is.

A tanácskozáson az derült ki, hogy az egyes generációk között a közművelődés egyetemi—főiskolai kérdéseiben igen eltérő a tájékozottság. Többet kell tennünk azért is, hogy jobban megismerjék tevékenységünket és azonos nyelven tudjunk beszélni.

Felmerült az ifjúsággal kapcsolatos hangnemen is. Az az álláspontunk, hogy az egyetemi, főiskolai hallgatókat felnőtt emberként kell kezelni. Erdemi felvetésekre, javaslatokra, kérdésekre érdemi választ kell kapniuk.

A fentiekben megfogalmazott összes javaslatot a KISZ Budapesti Bizottsága továbbítani fogja az illetékesekhez, illetve amelyek esetében lehetősége van, saját hatáskörében intézkedni fog. Az elért eredményekről folyamatosan tájékoztatni fogja az egyetemi, főiskolai ifjúságot.

Az új közönség

Szokatlanul őszintén, nyíltan viselkedett a Budapesti Egyetemisták és Főiskolások Tanácskozásának több száz fős közönsége, s hazánkban már rég nem látott dolgokra emlékeztetett. Először Móricz Zsigmond „Új közönségére”, a tanácskozás színelőadásainak munkás—paraszti közönségére, amely még nem tanulta ki a társasági (úri) viselkedés normáit, illemszabályait, spontán, azonnali tetszésnyilvánítással, tapssal jutalmazta ami tetszett, s „közbeszólt”, ha valamit helytelennek látott.

A BEFÖT közönségének hasonló viselkedését azonban nem egyszerű népi mivolta eredményezte. Ellenkezőleg; a kifinomult politikai mechanizmus viselkedésformáitól, az „önagyonulés” parlamentarizmus formális demokratizmusától való megcsömörlés. A megszokott, s már megunt közéleti s politikai fórumoktól való megszabadulás azonban korántsem volt teljes, hiszen a Tanácskozás végül is a hivatalos KISZ-keretek között zajlott, egy sor (kis) funkcionáriust felvonultatva a felszólalók között. Ez azonban az „új közönség” egy másik jellemvonását eredményezte, domborította ki, amely a századforduló utáni parlamenti párharcokban alkalmazott obstrukciós módszerekre emlékeztetett. (Bár úgy látszik a mai egyetemi diákság békésebb természetű a korabeli honatyáknál; azok néha össze is verekedtek.) A legfontosabb fegyver — s ez békés, konzolidált, közállapotainkra is jellemző — a taps volt. Vastapost kapott, ki a többség szívéhez szólt, de taps rekesztette a szót azok torkára, kik nem tetsző dolgokat mondtak. (A dolog újszerűségéből adódóan nem mind vette észre, hogy nem neki, hanem ellene zúg a taps.)

Nagy bátorság kellett azért, hogy valaki felszólaljon — de mondhatjuk, hogy bátrak vagyunk, hiszen 54-en szólaltak fel a társaságban — hiszen (a felszólalási cédluk keveredésének kifürkészhetetlensége miatt) mégcsak azt sem tudta, hogy mikor, vagy hogy ki után kerül sorra, s kell szembe néznie a hullámzó hangulatú hallgató — de nem tetszés esetén egyáltalán nem halk — tömeggel, amely hamar helyre küldhette (kifütyülte vagy „kitapsolta”) a nem túl magabiztos, vékony hangú vállalkozót. Ez a népgyűlés jelleg, ahol az emelvényre lépő — s ezzel mindjárt automatizálódott — egyént szónoki képességei alapján jutalmaz, vagy büntet a tömeg. A tömeglélektan szabályai mindenkit maguk alá gyűrnek, az arcnélküli tömegben egyes tulajdonságok felfokozódnak, míg mások háttérbe szorulnak. Hajlamosak leszünk a kritikus hallgató tömeg által adott fensőbbeségből olyan véleményeket, érveket, gondolatokat elfélni, melyeket, mint egyének, vagy szűkebb baráti kör, közösség — nyugodt körülmények között — elfogadnánk, sőt örömmel üdvözlőnénk.

A nagy tömeg, amely egyrészt biztonságot nyújt, vagy legalábbis felment a felelősség alól, másrészt arctalanságával, s kiszámíthatatlan, vagy nem pontosan kiszámítható viselkedésével elbizonytalanító hatással van az egyénre.

A demokrácia tulajdonképpen legősibb, s egyben legprimitívebb formája a népgyűlés (ókor), de ez már nem egy organikus (kis)közösség fóruma, hanem a már arisztokratikus törzsi társadalom reprezentatív funkciójú népgyűlése. Ez a népgyűlés ugyan nagyon tagolt — ami a tanácskozáson a tetszés-, vagy nemtetszés nyilvánítás hosszabb idejű megfigyeléséből egyértelműen körvonalazódott (modern parlamenti hagyományokhoz hasonlóan még térbelileg is) —, de ez a tagoltság amely a tömegeket ugyan pókhálószerűen átfogja, még látnak pártokká sem alakul.

Ez pedig az egyes vélemények átgondolását, kidolgozását is lehetetlenné teszi. Az egyéni hozzászólók (5 perces) tömkelege minden komolyabb tanácskozást, vitát kizárt. Ha a létező véleménycsoportok valóságos véleménycsoportként felépve képviselhetnék álláspontjukat — egy-egy témában, közösen kidolgozva, de egy valaki által előadva (s persze akkor 5-nél talán több percben) —, akkor ezeknek nemcsak elmondására, de megvitatására is lehetőség lenne. Az egyén már nem állna bizonytalanul a tömegben, s idegenül egy távolinak tűnő szervezettel szemben, alkotóereje, s biztonsága a véleményközösségben megszokozódna. Így a tanácskozás már nemcsak reprezentatív funkciót láthat el.

Körösi András

Fotó: Korpics Mirko

A KISZ találkozott velünk

(Folytatás az 1. oldalról.)

A hozzászólások egy másik hulláma a képzés gondjait rögzítette. A jelenlegi helyzet elemzésén túl javaslatok és állásfoglalások is elhangzottak: megfogalmazódott például az az igény, hogy heti 2 óra erejéig viszonylag szabad hallgatóáramlás lehessen az intézmények között. Világossá vált, hogy minden oktatói ellenérzéssel szemben a hallgatók erőteljesen hallatni kívánják hangjukat a tananyagviták során, és véleményüknek érvényt kívánnak szerezni az oktatók minősítésében is. Nehány fiatal oktató hozzászólása azt mutatta, hogy ezek megvalósításában velük együtt lehet működni.

Általános érvényű kérdés volt még, hogy változás következzen be az egyetemi hallgatók jogállásában, s megszünjön jelenlegi hátrányos helyzetük. Elhangzottak lényegtelen, egyedi eseteket taglaló, nem erre a fórumra tartozó hozzászólások is, aztán a feszültségek érezhető sűrűsödése mellett mélyebb témák kerültek terítékre. Nem új keletű, erős bírálatok érték itt nyilvánosan is a KISZ-t és az egyetemi hallgatók által megélt közéletet. Általánosan megfogalmazódott, hogy a KISZ-szel szemben bizalmi válság alakult ki. Néhány felszólaló magyarázat erre: „azért, mert az érdekek érvényesítése nem nyílt a szervezetben”, „azért,

mert koncepciója erősen hordozza a szocialista fejlődés egy korábbi szakaszának jellemzőit”, „azért, mert nem látja a tag, hogy a szervezete milyen társadalomformáló erő”, „azért, mert kudarcait eltitkolja”, „azért, mert 25 éve már szinte ugyanazt hallani, csak a traizológia bővül új kifejezésekkel”. Vagy hasonló tartalmú, de óhajto formában: „legyen a KISZ-nek politikája, és vezetői képviseljék ezt”, „vezetőnek legyen arculata”, „nincs más mód, mint úgy megváltoztatni a KISZ-t, hogy ne csak a párt politikájának feleljen meg, hanem tagjai minimális elvárásainak is”. Több-ször, igen hangsúlyosan megfogalmazódott, hogy a bizalom csak eredményekre és garanciákra épülhet, és e tekintetben a KISZ a közelmúltban alig adott életjelt magáról, így a jelenlegi helyzet tevékenységének világos és egyszerű követelménye.

E gondolatokkal párhuzamosan hangzottak el olyan felszólalások, amelyek a KISZ-en kívüli úgynevezett második közösségek szükségességét létezőt, fennmaradási esélyeit, törekvéseit, a KISZ-hez való kölcsönös viszonyt taglalták. Eddig sem lehetett kétséges, de itt is kivilágított, hogy ezek általában nem törekednek a KISZ kereteibe integrálódni, sőt a KISZ gámkodásától el is zárkoznak, tömegbázisuk és valós igényeket ki-

elégítő programjuk alapján a KISZ-szel egyenrangú, értelmes együttműködésre hajlandók. Jó lenne, ha a KISZ rendező hozzászóló fűzőző viszonyát és láthatóvá válnának az együttműködésre alkalmas témák és formák. Kíváncsok volnánk, ha a KISZ támogatná ezeket a hallgatói vállalkozásokat, és segítené az újabb kis közösségek létrejöttét és működését.

Nagyon felváltott fel a tanácskozáson a garanciák kérdése: mi a biztosíték arra, hogy az itt elhangzottak valahová — hová? — továbbkerüljenek, s valakik — kik? — felvállalják érvényesítésüket. Ekkor hangzott el a címben idézett kijelentés: a garancia milderre a tanácskozás maga, az, hogy a KISZ eljött ide és vállalta, hogy találkozik „velünk”. A tanácskozás óriási haszna, hogy a bedugult információs csatornák helyett közvetlenül szembesített az értelmiségi ifjúsági körben felgyülemlett feszültségekkel, a réteg gondjaival, problémáival. Ezután fogalmazódott meg egy-egy hozzászólásban, hogy ennek ismeretében elképzelhető jogos igény érdekvédelmi és érdekvédelmi problémák, feladatok öntevékeny megoldása.

Hasonlóan kardinális ügye volt a tanácskozásnak a KISZ és a hallgatói közélet nyilvánosságának kérdése. A felszólalók és a hallgatóság is különböző módon hangot adott messze-

menő elégedetlenségének erre vonatkozóan. Elhangzottak javaslatok is; legyenek új kari lapok, bővítsenek az egyetemiek, szülessen meg a réteglap. Ezeket az illúziókat egy-két lapalapítási kísérlet története és néhány már meglevő újság nehézségeinek ecsetelése azonnald helyükre tette.

A tanácskozás mindvégig érezhető aggodalommal szemlélte önmagát. Ennek szélsőséges kifejeződése volt például az a vélemény, hogy „nekünk itt most be kell bizonyítanunk, hogy felnőttek vagyunk a közéletre”. Azt hiszem, felesleges bizonygatni, hogy ez nem nap után kiérdemelő ajándék, hanem a beleszólás természetes igénye saját dolgunkba. Az már más kérdés, hogy kár lett volna, ha az a bizonyos lakmárpapír olyat mutat, hogy hosszú időre még a gondolata se merülhessen fel e rendszernek szánt tanácskozás újbóli megrendezésének. Úgy vélem ez esetben ilyen tapasztalat levonása semmiképpen sem indokolt.

Illúzió lenne azt hinni, hogy a tanácskozás megelőző várakozást maga a véleménycsere megszüntethette. Sőt, a problémák összefoglalása most meghatározta, miben és milyen irányú változtatásokat kíván az egyetemek ifjúsága. És az is kiderült, sok múlik azon, hogy milyen lesz a KISZ-kongresszus állásfoglalása ezeket illetően. M. G.

Sajtószemle

Személyi hírek

NEMÉNYI ISTVÁN egyetemi tanárral készített interjút a Hevesi Népiújság márc. 1-i számában Mentusz Károly. A beruházáspolitikai egyik legtekintélyesebb hazai, elméleti művelője munkásságának nagy részét a beruházáspolitikai elméleti kidolgozásának szentelte. A beszélgetés során különösen azokat az új követelményeket emelte ki, amelyek a 80-as évek beruházáspolitikáját meghatározták és amelyek döntően befolyásolják majd a következő évtized eredményeit is.

Kutatás

A háztáji gazdaságokból származó előnyök szerepéről a családgazdálkodásban különbözőképpen vélekedik a közvélemény. A PIACKUTATÓ ÉS PIACSZERVEZÉSI TANSZÉK munkatársai több száz családot kérdeztek ki, hogy mit miért csinálnak vagy nem csinálnak. Az összegyűjtött adatok feldolgozásakor szerzett tapasztalatokról olvashatunk a Figyelő márc. 11-i számában.

Képzés, továbbképzés

1981. aug. 2-15. között a TIT és a KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM „Kis országok és a világgazdasági korszakvitás” címmel magyar és külföldi szakemberek közreműködésével ismét nyári egyetemet rendez Budapes-

Hírek

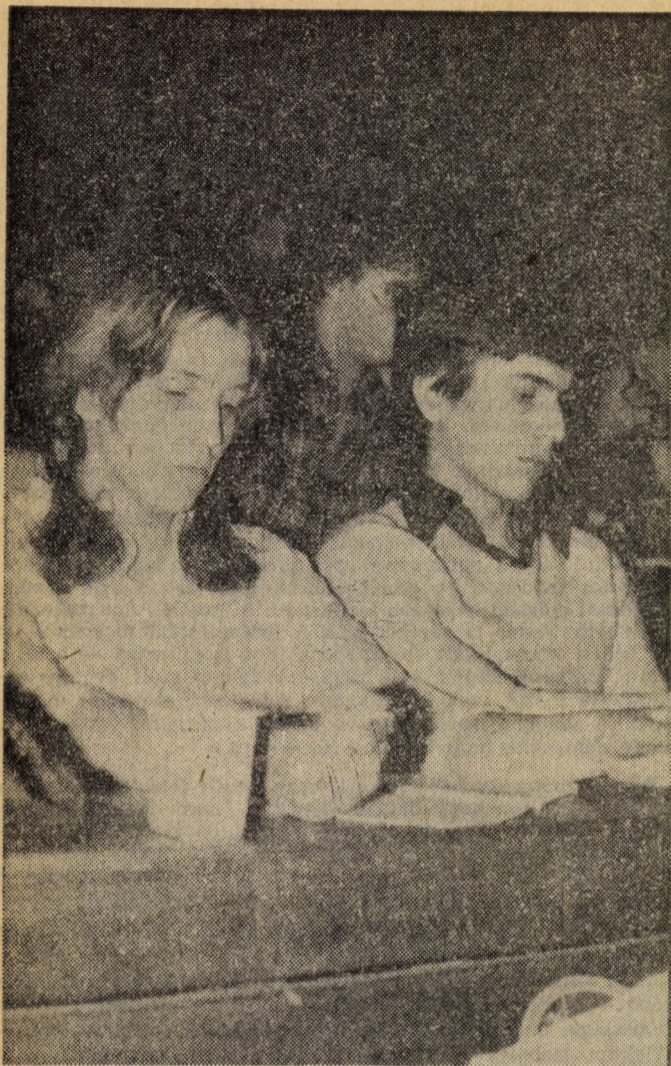
A Magyarországon márc. 1-1 száma arról számol be, hogy a hazai szakemberek tudásának kevésbé fejlett országokban történő hasznosítása hogyan valósul meg egyrészt a FAO-n, másrészt a TESCO-n keresztül. A színterek közül a cikk megemlíti Mozambikot is, ahol AY JÁNOS egyetemünk docense statisztikusként tevékenykedik. Csonka Éva

Alakuló ülés

Megtartotta a társadalomelméleti szakkollégium alakuló ülését március 29-én, a vezetőség és a tagság részvételével.

Rudas László-díj

Az 1981. évi Rudas László-díjat Rostoványi Zsolt, Máté Katalin, Belaton Károly, Dobák Miklós és Szalay Péter kapta.

Elsősök

Messze hangzó harangzó kíséri és hozza vissza hozzánk századunk zenei géniusát, Bartók Bélát Somogyi József emlékművével.

Századik születésnapjára különös művészi gondossággal kijelölt helyen felállított emlékmű a Bartók Béla úti Fenekestlen-tó közelében teret formáló erejével hasonlítható a bartóki életút hatásához.

Az első szép tavaszi hétvégén kutató kíváncsisággal járták körbe-körbe a szobrot sétáló és gyerekek. Méláztak és csodálkoztak. Próbálták befogadni. Remélem, a szoboregyüttes, az emlékmű gondolata a részletek egybeépítése után tudatosult felnőttben és gyermekben egyaránt.

Bartók emberi-művészi célját, elszántságát a róla készült szép fotók éppúgy őrzik, mint ahogyan Somogyi mesternek a kompozíció forma-érzelmi alkotó eleme lett a művész szigorú, végtelenül egyszerű, törekénynek tetsző lényé.

A harangokat tartó, fát utazó bronzkeret és az előtte álló, most kilépett alak azonnal felkelti a nézőben Bartók és népünk kultúrájának egymást éltető erejét, a megtartására való kölcsönös törekvést.

A zeneszerző huszadik századi férfiviseletét a háttérben alkotó bronzszlopokkal harmonikus, emberi léptékű ritmussal tagolta a szobrász. Oldásként a vállára vetett kabát nyújtja azt a szobrászi lehetőséget, hogy a szemlélő szemmagasságába került, gondosan mintázott, érett, szép kezeket a ruhák ölelő árkaiba teszi gyönyörű mozdulatokkal,

„Elindultam szép hazámból...”

Fotó: Péczeli Margit

ügyelve a napfény változására —, mindig fényben legyenek a kezek — a hangsúly megtartásáért.

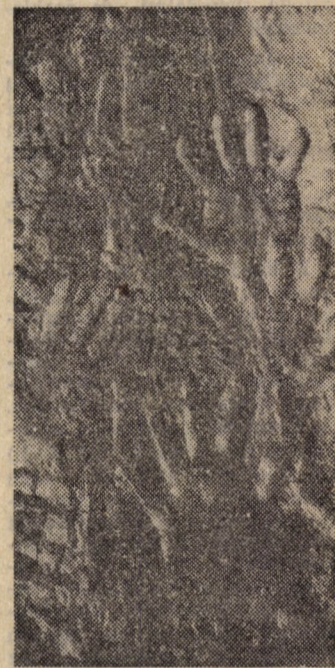
A szoboregyüttes körbejárása során meglepetés várja a nézőt.

A kabát palástot alkotó felületet agyagba nyomott kezek borítják.

A mester saját és kis unokájának kézlényomatán kívül olyan személyiségek kézlényomait örököltette meg, akik Bar-

tók Bélával személyes kontak tusban voltak vagy művészi tevékenységük szorosan kapcsolódik Bartók Béla művészetéhez. Századunk jeles előadó-művészei készséggel szolgálták Somogyi mester emberi közelséget éreztető szobrászi gondolatának megvalósítását, és elküldték kezük lenyomatait, (felesége, Pásztor Ditta, fia, Bartók Béla, Doráti Antal, Szigeti József, Yehudi Menuhin, stb.). Az emlékmű előtt nap mint nap elmenő, elutazó emberek ha pillanatra is, talán hallani vélik majd a harangok bartóki üzenetét.

Péczeli Margit grafikus

Előre-, vagy visszalépés a kultúrában?

Hernádi és Jancsó a Polvaxon

MÁRCIUS 19-ÉN ESTE Jancsó Miklós és Hernádi Gyula voltak a Polvax vendégei. A beszélgetést, még a Polvax hagyományaihoz képest is szokatlanul nagy érdeklődés kísérte. Az este folyamán sok mindenről szó esett, mi azonban egyetlen témakört szeretnénk továbbgondolni, a vendégek által elmondottak alapján.

Magyarországon a kultúra államilag dotált. Ennek régebbi és újabb keletű történelmi okai vannak. A környező országoktól való nyelvi elszigeteltségünk nyelvünk védelme már évszázadok óta összefonódott nemzeti identitásunk védelmével. (Talán nem véletlen, hogy a szertartásaikon nemzeti nyelvet használó protestáns vallások, melyek mind kialakulásukban, mind elterjedésükben a fejlett nyugathoz kapcsolódnak. Közép-Kelet-Európában nálunk terjedtek el leginkább). A defenzív harcban a kultúra, a művészet igen fontos szerepet játszott. Ezt korán felismerve az állam a múlt század közepe óta dotálja a magyar nyelvű kultúrát.

A második világháború után a szocialista állam „mecenás” szerepe még fokozottabbá vált. Ennek okai részben a kommunista ideológiának, illetve magának a mozgalomnak, részben pedig az ötvenes évek társadalmi viszonyainak az elemzésével tárthatók fel.

A kelet-európai társadalmakban, ahol a polgári demokrácia kifinomult játékszabály-rendszere nem ivódott be a társadalmi faktorokba, az uralkodó osztályok hatalmának legitímációs forrásául sokkal inkább szolgált a kényszer, a bürokratikus apparátusok általi személytelen elnyomás, mint a nyugati tőkés országokban.

Ezekhez a viszonyokhoz — éppen az ellenük vívott harc sikerének érdekében — a munkásmozgalomnak is alkalmazkodnia kellett. A párt szigorúan erősen centralizált, benne a fő összetartó elemnek, a párt magjának igen nagy szerepe, és a kizárólagos tett ideológia alapján kialakított értékrendje még ma is hat.

Az ötvenes évek elejének erős életszínvonal csökkenése, az erőltetett ütemű iparosítás, a radikális társadalmi struktúraváltozás, a tudati változások olyan jelentősek voltak, hogy nem lehetett őket ilyen rövid idő alatt elfogadtatni az emberekkel. Realizálásuk csak kényszer alkalmazásával volt lehetséges, akkor, ha a társadalom és a gazdaság úgy van megszervezve, hogy az ember

számára nincsenek alternatívák: vagyis gazdaságon és politikán belüli kényszerfolyamatokkal, melyeket az ideológia segítségével próbálnak meg elfogadhatóvá tenni.

MI JELLEMEZTE TEHÁT az ötvenes évek elejére kiépült gazdasági, politikai rendszert? A harcosságra és feltétlen fejelemre, mint szervező értékekre alapozó, a társadalomban egyértelmű alá-fölrendeltségi viszonyokat érvényesítő erős centralizáció, a választói lehetőségeknek beépített kényszerfolyamatokkal való kizárása, a parciális érdekek megszerződésének megakadályozása, a társadalmi kontroll háttérbe szorítása, mind a természetben, mind a fogyasztásban, a társadalom gyors, másképp végre nem hajtható átrendeződése.

Ilyen feltételek között természetes és szükségszerű a társadalom szellemi életének is erős, központi irányítása. Természetes, mert ha minden más központilag irányított, akkor miért pont a kultúra ne lenne az. Ugyanakkor szükségszerű, mert alkalmas az új társadalom meghirdetett céljainak, értékeinek propagálására, és fontos eszköze az ezekkel a célokkal ellentétes érdekek, eszmémaratok megszerződése megakadályozásának, illetve a társadalomtól való távoltartásának.

Ezzel persze nem azt állítjuk, hogy a kultúra ekkor, vagy bármikor kizárólag az adott rendszer célképzetének szolgálatában felhasznált manipulatív eszköz volt. A társadalom műveltségi szintjének általános emelését az egyre bonyonyultabbá váló termelőerők mozgatója indokolja. Ez jellegzetesen az ipari társadalom feladata. Ugyanakkor az ember nembeli lényegének kiteljesedése a marxizmus autentikus célja. Állításunk az, hogy az ötvenes években a fenti három elem közül — a rendszer logikájának megfelelően — az első túlsúlyos volt.

A HATVANAS ÉVEK KÖZEPE ÓTA, a korábban az egész társadalmi életre kiterjedő állami mindenhatóság fokozatos felszámolásának lehetünk tanúi. Ez az oldódás szükségszerű következménye volt egyik oldalról társadalmunk belső fejlődésének, annak, hogy az ötvenes évek voluntarista és kizárólagosságra törekvő ideológiája által determinált társadalmi mechanizmusok lehetetlenné tették a továbblépést, a másik oldalról pedig egyrészt a politi-

kai feszültség csökkentésének, másrészt pedig az ebben az időszakban fellépő, a szocialista országokban is nagy hatást gyakorló új ideológiák és eszmémaratok megjelenésének.

Csak ilyen tendenciák érvényesülése mellett merülhetett fel többé kevésbé reális alternatívaként a kultúra vállalkozási szférába való átkerülésének lehetősége. Ezt a gondolatot támogatta Hernádi Gyula a Polvaxon, amikor ismertette Liska Tibor koncepcióját a szocialista vállalkozásoknak a kulturális élet területén elképzelhető szerepéről.

MILYEN VÁLTOZÁSOKAT HOZNA ez a jelenlegi helyzet-hez képest? Központi finanszírozás helyett szocialista vállalkozók finanszírozának a különböző kulturális tevékenységeket. A művészeti alkotások piacra kerülésütnak el a közönséghez, s áruk is itt alakul ki a piac — a fogyasztó értéktétele alapján.

(Tulajdonképpen ez ma is így van, de a jelenlegi kulturális piac deformált, a közönség értéktétele egyáltalán nem befolyásolja működését.)

Ezekkel a változásokkal az állam kulturális monopóliumának részleges felszámolódása következne be: a központi finanszírozás jelentőségének csökkenése, illetve megszűnése az ellenőrzés lehetőségét csökkenti, a kulturális termékek árának a közönség értéktétele alapján, a piacon történő meghatározódása pedig a befolyásolás, manipuláció lehetőségének csökkentéséhez vezetne.

MILYEN ELŐNYÖKKEL JÁRNA mindez? — Az állami kulturális monopólium részleges felszámolása lehetővé tenné, hogy a kulturális javak valódi fogyasztók preferencia rendszerén alapján „termelőjének”, és ne az állami kulturális hivatalok bürokratáinak döntései alapján. Ez szervesebb kapcsolatot jelentene kultúra és befogadói között, így egymásra hatásuk is intenzívebbé válhatna.

A szocialista vállalkozások — a költségek csökkentése révén — biztosítanák a társadalmi munka hatékonyabb felhasználását. A szocialista vállalkozó döntéseinek gazdasági szempontokat venne figyelembe. A művészeti tevékenység főként az alkotásra irányulhatna, az ezzel járó anyagi, szervezési, beszerzési gondokat ugyanis a szocialista vállalkozó átvállalná. A mű-

alkotások előállításának költségei általában csökkennének, hiszen a vállalkozónak is, a művésznek is személyes érdeke a többletérték maximalizálása.

GAZDASÁG ÉS KULTÚRA ÖSSZEKAPCSOLÁSA társadalmunkban heves ellenérzéseket kelt. Vajon ez nem az elmúlt időszakban belénk sulykolt gondolkodásmód maradványa? Azoknak a sokat ismételtetett jelszavaknak, hogy „a kultúra a szocializmusban nem lehet áru” — gyakorlatilag mégis azzá lett —, hogy „a kultúra mindenkié” — (amin persze a vállalkozások elterjedése csak javíthatna), hogy „a kultúra a szocializmusban mindenki számára olcsón hozzáférhető” — ez már semmiképpen sem igaz —, stb. Hogy mennyire heves ez az ellenérzés, az kiderül a Polvaxon a közgazdász hallgatók értetlenségét és bizalmatlanságát sugárzó kérdéseiből. Hogyan lehet a kultúrát és a gazdaságosságot összeegyeztetni anélkül, hogy engedményt ne tennénk a kommersztizációnak, illetve a széles rétegek számára — megfizethetlensége miatt — nem hozzáférhető elit kultúrának? Miért kéne méginkább árúvá tenni a kultúrát? Ezekre a problémákra tértek makacsul vissza a kérdezők, rákényszerítve ezzel Hernádi Gyulát, hogy az este folyamán

többször elmagyarázza ugyanazt: milyen előnyökkel járna a szocialista vállalkozások elterjedése a kultúra terén, és — megnagyuntatásként az aggodóknak —, milyen hátrányokkal nem járna.

Az egyik állandó visszatérő kérdés azt az aggodalmat fogalmazta meg, hogy nem lesz-e a dotáció megszüntetésével megfizethetetlenül drága a kultúra. Véleményünk egyezik Hernádi Gyulával, aki szerint ez egy álprobléma. A vállalkozások bevezetése ugyanis — a vállalkozó anyagilag érdekeit a költségek csökkentésében! — társadalmi szinten megtakarítást jelentene, mivel különböző racionalizálások révén (például adminisztráció csökkenése, a nyersanyagokkal, szerszereplő és kiegészítő gépekkel való takarékoskodás, stb.) csökkenteni lehetne az azonos értékű műalkotások létrehozásához szükséges munkaráfordítást.

Az egyen oldaláról a probléma megoldását jelentené, ha az állami dotáció összegét nem vonnák le a bérekből, hanem ez is kifizetésre kerülne. Ez az egyen számára nagyobb szabadságot biztosítana, kulturális igényeinek megfelelően dönthetne ugyanis arról, hogy mekkora összeget kíván ilyen célokra felhasználni. (Természetesen ez csak akkor jelentene valódi megoldást, ha a többi állami dotáció feloldásával a piacon valóságos árarányok alakulhatnának ki, a dotációknak megfelelő összeg pedig a végső fogyasztókhoz kerülhetne.)

A MÁSIK FŐ AGGÁLY az volt, hogy a gazdaságosságra való törekvés nem ront-e a művészeti színvonalon. Szerintünk ez a kérdés csak néhány

művészeti ágat érint. A zene és a képzőművészetben például fel sem merül. A film, a színház és az irodalom azok a területek, ahol ez a probléma jogosan vetődik fel. Úgy gondoljuk, hogy itt bizonyos műfaji átrendeződés fog végbemenni, az úgynevezett könnyű műfajok javára. Nézetünk szerint azonban az egészséges változás lenne, mert ilyen módon valóságos társadalmi igényeket elégíthetnének ki. Ez nem a művészi színvonal csökkenését jelentené, hiszen a közönség ezekkel a műfajokkal szemben is igényes. (Egyébként valóban rentábilis csak az a kulturális termék lehet, amely a világpiacon is megállja a helyét. A világpiacon pedig ezen a téren is objektív ítélőnek fogadható el.)

Tekintve végre nagykorúnak a társadalmat, hiszen igen széles rétegekben megvan már az igény a magas színvonalú kultúrára. Ugyanakkor tekintjük nagykorúnak a művészeket is, akik igenis alkotni akarnak, magas színvonalú műalkotásokat létrehozni!

Akinek mindez nem elég meggösz, gondoljon arra, hogy mi a mechanizmus Nyugaton a kulturális tevékenységek finanszírozásának, a műalkotások értékesítésének. Persze a kultúra vállalkozásba adását nálunk nem úgy kell elképzelni, ahogy az Nyugaton funkcionál. Itt szocialista vállalkozásokról van szó.

A kulturális vállalkozások konkrét játékszabályait még ki kell dolgozni, illetve a későbbiekben a gyakorlatban kell kipróbálni. Itt az egyetem Liska Tibor vezetésével folynak ilyen tárgyú kutatások. Polvaxon elhangzott kérdésekből és reagálásokból az derült ki, hogy egyetemünk hallgatóinak többsége egyáltalán nem ismeri a Vállalkozás kutató csoport tevékenységét. Ez annál szomorúbb, mivel ez a kutatás igen nagy jelentőségű: új, a szocialista tulajdonnal sokkal hatékonyabban gazdálkodni képes gazdasági alapegységek létrehozását javasolja, amely új tulajdonforma kialakulásával is együttjárna. A gazdasági életünkben és a tulajdonviszonyokban végbemenő ilyen jellegű változások a szocialista termelési viszonyok továbbfejlődését segítenék elő.

A fentiekből is kiderül, hogy ez a koncepció egy alternatíva lehet kulturális életünk gazdagabbá és „hatékonyabbá” tételére. És mint ilyen, nem szabad elvetni anélkül, hogy feltétel és következményrendszerét alaposan átgondolnánk. Ehhez azonban előfeltételek és bevezető lépésektől mentes, nyílt szemléletű gondolkodás és érdeklődő hozzáállás kívánthatik meg mindenkítől.

Türeli Sándor—Gém Erzsébet

Spanyol udvar
Simonyi Tamás felvétele

Offenzív politizálás = hatékony érdekképviselet

Kongresszusra készül a KISZ. Ez minden szervezet életében normális, ám a hét-köznapoktól mégis elütő feladat. Ez a kongresszus azonban mégis valami más lesz mint az előző: a megváltozott helyzetben a munka megújítását követeli ifjúsági szövetségünk.

Mi, egyetemi oktatók és hallgatók mindenki másnál inkább saját mindennapi munkánkban érezzük azt az egyre inkább megfogalmazódó felismerést, hogy

valami nincs egészen rendben a KISZ-szel

Ezek a felvetések legelőször a pártiszervezetekben hangzottak el a párt kongresszusára készülve, és megfogalmazódtak magán a kongresszuson is. Úgy tűnik azonban, hogy nem érezték meg időben, hogy lépést kell váltania, és egyre szélesebb ifjúsági rétegek is felismerték, hogy az 1979 végén, 1980 elején megfogalmazott igények nemcsak a párt vezető szerepének érvényesítéséből, hanem az ifjúság realitás, mai érdekeinek és igényeinek számbavételéből is adódnak. Ez azt eredményezte, hogy

ifjúságunk egyes rétegei megszűntek az egyes politikai elemzéseket és programjait tekintve a KISZ-hez képest és megpróbálták a szervezetet ezen igényeknek és elvárásoknak megfelelő politikálásra ösztönözni. Más rétegek azonban elszakadtak, elfordultak a KISZ-től, bizonytalanná és bizalmatlanná váltak. Megnövekedett azoknak a száma is, akiket a KISZ-szel szembeni bizalmatlanságuk a KISZ-en kívüli megoldások keresésére indított.

A folyamat eredményeként az egyetemeken és a főiskolák nagy részében — de társadalmi-politikai alapismeretek birtokában megköszöntöttem a kijelentést: többé-kevésbé más rétegekben is — a fiatalok tömegét körében csökkent, vagy vált semmivé a KISZ befolyása. A sajátos helyzet azt eredményezte, hogy a tömegbefolyás drasztikus csökkenése nem járt együtt a szervezettség számottevő csökkenésével, ezért a folyamat a szervezet és főleg annak vezetői számára nehezen megfogható, nehezen érthető maradt. A kialakult helyzet okait vizsgálva a következő KISZ-en belüli okok látszanak döntőnek:

1. A KISZ 1974 áprilisában hosszú távon nem megfelelő célkitűzéseket támasztott a szervezettel és különösen a mozgalmi munka alapegységeivel, az alapszervezetekkel szemben.

A pedagógiai jellegű megközelítés, amely az alapszervezettel és ezzel a KISZ-munka fő céljává és eszközként a makrorendszert elvetve alapuló közösségfejlesztést tette, nem vált a KISZ-tagsága számára belső követelménnyé, mert nem felelt meg a társadalom és a mozgalom adott feltételeinek. A határozathoz kapcsolódó szervezeti-bürokratikus jellegű

biztosítékok pedig elsorvasztották a tagság és az alapszervezetek addig sok helyen még meglévő kezdeményező-készségét. A kívülről erőltetett célok és a demokráciát tartalmazó figyelmen kívül hagyó számonkérései és értékelési rendszer pedig meghiúsította a kapcsolat fenntartását a különböző vezetési szintek között. A tagság és a vezetés eltávolodása, helyenként elszakadása tovább erősítette a felelőlről kitűzött célok és a tagság elvárásai közötti meg nem felelést.

2. A KISZ felső szinten és lejjebb is helytelenül értelmezte a párt által elvárt feladatokat. Nem reagált a pártnak arra az igényére, hogy tartalmas érdekkeltető, megjelentető és -képviseelő munkát végezzen társadalmunk ezen annyira fontos csoportja körében. Ehelyett

a párt határozatainak mechanikus értelmezése, alsóbb szinten pedig éppen a közvetlen tartalmi pártirányítás gyengítése vált jellemzővé a KISZ-munkára.

3. A demokráciázus visszajelzése, amely oly éles elterjedésben állt társadalmunk egészének fejlődési tendenciáival, a valóságnál is nagyobb mértékben mutatta az ellentétet a KISZ deklarált céljai és tevékenysége között, s a fiatalok további jelentős rétegeit idegenítette el a KISZ-től.

4. A fiatalok érdekeinek elhanyagolása, érdekek háttérbe szorítását is eredményezte, az az amúgy is nehéz gazdasági helyzetben az ifjúság, mint speciális érdekekkel és értékekkel rendelkező társadalmi csoport, nem kapott megfelelő szintű és minőségű képviseletet, amikor érdekek egyeztetésére vagy éppen ütköztetésére került sor.

A kommunista mozgalom ereje azonban éppen abban van, hogy képes saját hiányosságainak a felismerésére és elismerésére, s ami a legfontosabb: kijavítására. Ezt mi, magyarok saját történelmi tapasztalatainkból nagyon is jól tudjuk. Nem lehet ez másképpen most sem; ezért olyan nagy a mi felelősségünk abban, hogy milyen szemlében, milyen irányban zajlik le a KISZ X. kongresszusának előkészítése és maga a kongresszus is.

A jelenlegi, nem túlságosan rózsás helyzetből a KISZ előrelépésének

két alapvető feltétel

csoporthát látom.

Először: a társadalom és a párt igényeinek, elvárásainak konkrét megfogalmazása, a XII. kongresszus határozataiból a fiatalokra és az ifjúsági szervezetre érvényes feladatok meghatározása. Ezzel egyidőben feltétlenül szükséges néhány olyan elmaradt intézkedés megtétele (s ez az ifjúsági törvény műv. miniszteri végrehajtási utasításának a közzétételében történt kiadásával

megkezdődött), amely a társadalom igényeinek határain belül lényegesen nozzájárulást az ifjúsági réteg és benne az egyetemisták és főiskolások helyzetének javításához.

Ezek az intézkedések alapvetően két csoportra oszlanak:

1. Azonnal megvalósítandó és megvalósítható intézkedések, mint pl. a kollégiumi helyzet radikális javítása, központi ágynyilvántartás létrehozása és más jellegű szállások (pl. üres munkásszállások) bevonása révén, ösztöndíj-elosztási rendszer korszerűsítése, hallgatói képviseleti rendszer kialakítása és munkájának tartalommal való megtöltése stb.

2. Középtávon megvalósítható intézkedések, mint pl. a felsőoktatási rendszer korszerűsítésének nyílt, demokratikus kidolgozása, ösztöndíjak reálértékének helyreállítása és fenntartása, hallgatói jogviszony tisztázása stb.

Másodsor: a társadalommal szembeni elvárásaink azonban csak akkor mondhatók jogosnak, mi több:

csak akkor számíthatunk ezek teljesítésére, ha fel tudjuk vázolni azt is, hogy mit várunk ugyanebben az időszakban a KISZ-től, vagy pontosabban fogalmazva: mi az a program, ami mögé felsorolozunk, tevékenyen részt vállalva a végrehajtásban.

Ezeket

a KISZ-szel szembeni elvárásokat

a következőkben foglalnám össze:

1. Politikai célrendszer és eszköztársulat kialakítása, az az a KISZ-alapszervezet politikai közösségként való felfogása feladatainak és hatáskörének ehhez igazodó kijelölése és ennek megfelelő értékelése.

2. KISZ egyetemi-főiskolai szervezeti struktúrájának megújítása:

— KISZ-bizottságok és VB-k visszaillesztése, annak érdekében, hogy a felsőoktatási intézmények eltérő sajátosságainak és lehetőségeinek megfelelően minden intézményben legyen olyan KISZ-szerv, amely képes és alkalmas átfogó koncepció kidolgozására, s amely mellett működik egy végrehajtó szerv is.

— Kettős delegálási rendszer elfogadása a KISZ-bizottságokba, az az alapszervezetek mellett legyenek elismertek, a KISZ által nem „fel-falt”, de segítőt és politikailag figyelemmel kísért szervezeti egységek a most éppen csak megtört ün.

„másodlagos közösségek” is. Ezek feladata az legyen, hogy a KISZ-alapszervezetek által fel nem vállalt területi programot adjanak a fiataloknak (közművelődés stb.). Ezek irányítását a KISZ — hasonlóan a párt ilyen jellegű szervezeteihez való viszonyához — indirekt módon kellene, hogy ellássa.

A korábbi KISZ-bizottság végrehajtó bizottság rendszer megszüntetése is oka volt annak, hogy az egyetemi KISZ-vezetés elszakadt nemcsak az

alapszervezeteitől, de a karok és szakok KISZ-szervezetétől, sőt saját korábbi szakbizottságaitól is.

Az 1974. áprilisi határozatot megelőzően egyetemünkön a szakbizottságok (Studium Generale, Nemzetközi Kapcsolatok, AIESEC klub, kollégiumok, külön a szakkollégium) vezetői vagy a 35 fős egyetemi KISZ-bizottság tagjaként, vagy meghívottként vettek részt a KISZ-bizottság döntéshozó munkájában. Így annak határozatait természetesen vonatkoztatták a szakbizottságokra is.

— Egyetemek között formális jellegű kapcsolatok kialakítása; az egyetemi és főiskolai KISZ-szervezetek irányításának kivétele a kerületi KISZ-bizottságok hatásköréből és budapesti szintű EFT létrehozása megfelelő irányító-koordinációs jogkörrel.

3. A hallgatói képviseleti rendszernek a miniszteri utasítás szellemében, KISZ-politikai irányítása alatt való létrehozása.

4. A demokratikus centralizmus gyakorlatának maradéktalan helyreállítása a KISZ-ben: nyílt döntés-előkészítés, döntések tartalmi indoklása és maradéktalan érvényesítés; a KISZ-tagság értékek visszaállítása konkrét és tartalmi kritériumok, politikai eszközökkel végrehajtott folyamatos értékelés útján.

— Folyamatos, offenzív, nyílt, színtelen politikázás az ifjúság érdekeinek megjelenítésére, vállalásra, képviseletre, ha kell, védelemre: nyílt kiállítás eszméink és céljaink mellett, az azzal szembehelyezkedéssel szemben.

Meggyőződésem, hogy a fentiekben vázolt és remélhetőleg még sokak által nyílt, demokratikus vitában kiegészített folyamat megértésre és támogatásra talál a KISZ-ben és tükröződik majd a X. kongresszus határozatában. A folyamat maga jelenti az egyetlen elképzelhető és funkcionáló garanciát arra, hogy a fiatalok érdekei és a társadalom érdekeinek megfelelően érvényesüljenek. És ez az egyetlen lehetőség arra is, hogy a KISZ felnőtt ifjúsági szervezeteit valóban a szocializmus politikai rendszerének részévé váljon, szolgálva ezzel a fiatalok és a társadalom egészének érdekeit, céljait, elvárásait. Lehetséges, hogy maga a folyamat nem talál azonnal egyöntetű helyeslére a KISZ szervezetszégének ennek következtében beálló lehetőség csökkenése bőségesen elensúlyozódik valóságos tömegbefolyásának a mostanihoz képest nagyarányú növekedésével. Így tudjuk majd bizonyítani azt is, hogy érdemeik vagyunk a társadalom és az ifjúság bizalmára, s ezzel tudjuk csak meggyőzni mindazokat, akik hiányosságainkat félreírva, felmagyarázva bizalmatlanságunknak adtak hangot az egyetemünkön március 20-án rendezett tanácskozáson.

Rácz Ágnes

Tartalmas küldöttgyűlés az áruforgalmi szakon

Az áruforgalmi szak idei küldöttgyűlése előző két küldöttgyűlésünk közönyös légköréhez képest megélt hangulatban zajlott le.

Simon Katalin szaktitkár az elmúlt év KISZ-tevékenységéről számolt be. „Az akcióprogramban kitűzött célok közül nem sikerült mindent megvalósítani. Sokszor nem mutatkozott igény az általunk tervezett programokra... Egyik fő célkitűzésünk volt a szakmai tanulmányi munka színvonalának emelése. A felmerülő problémákat közvetítettük az illetékes tanszék felé. Indítványozásunkra és közreműködésünkkel tanulmányi versenyt indított a tanszék. Nagyon elgondolkodtató, hogy mindössze két dolgozat érkezett be. Terveztünk előadásokat a kereskedelem mai helyzetéről is. A vezetőség hibáján kívül ez azért sem valósult meg, mert kiderült, hogy nincs ez iránt igény a szakon. Részt vettünk a második évfolyam és a szaktanszék találkozásának megszervezésében, ami feltűnő érdektelenségről tanúskodott... A mozgalmi évet záró alapszervezeti gyűlések lezajlottak, az előirtnapirendek megvitására kerültek” — fejezte be, még néhány részletkérdésről említést téve a beszámolót a titkár.

Fábián Árpád szakvezetője tag egésszített ki a beszámolót, amelyet a szakvezető-ség idő- és szervezés hiányában előzetesen nem vitatott meg. Néhány fontos szempontot hiányolt a beszámolóból: „Tudomásul kell venni, hogy szakunkon az alapszervezetek egyáltalán nem működnek, az aktív emberek többsége nem a KISZ-ben, hanem más területeken dolgozik. Az oktatók és a KISZ kapcsolata nem megfelelő — itt több példát felsorolt — például a hozzánk tartozó tanszékek értekezletin tudtommal soha nem jelentek meg a diákság képviselői.”

B. Kiss Tamás hozzászólásában kiemelte, hogy a beszámoló kritikusan hangnemével és tényszerű megállapításainak egy részével egyetért, de szívesen a többnyire elvész a részletkérdésekben és a felszín marad. Röviden ismertette egyetemünk vezetőinek nemrég kidolgozott hosszú távú oktatási reformtervezetét, az egyetemi ifjúság és a KISZ-bizottság általános törekvéseit, értékelni próbálta az egyetemen kialakult helyzetet és kijelölni a szak KISZ-tagságának ebből fakadó feladatait. Az egyetemi reformtervezet, a párt és a KISZ politikájának főbb gondolatait szellemében változtatni

kell „munkastílusunkon” — mondta. Nem formális eredmények üzése, „fal” jelentések, frogatás, saját gyengeségünk helyett a „tömeg” „érdeklenségére” hivatkozás, a KISZ-es stílus bizonyos elavult, bürokratikus stílusjegyeinek érvényesítése a célunk. Vannak állandó, ugyanakkor vannak válságba került, és vannak megváltozott pozitív értékeink. Vannak a társadalmi-gazdasági fejlődés, a demokrácia irányába vezető „pozitív” értékeink. Ezeket az értékeket és a megvalósításukra törv érdekeket nehezségeink közepette is tudatosan, átgondoltan érvényesíteni kell — hívott fel mindenkit a hozzászóló, konkrét példákkal illusztrálva a kimerítő kiegészítést.

Lux Walter támogatásáról biztosította a két kiegészítést, és ezek szellemében hozott fel számos példát a cselekvés lehetőségeire, irányára, módszereire vonatkozóan. Ő, valamint Gadányi Mária is az oktatás korszerűsítésére, tartalmasabbra tételére, intenzifikálására vonatkozó témákat érintett. „Nemcsak a KISZ szervezeti problémáival kell foglalkoznunk, hanem legfőképpen az elevenünkbe vágó oktatási, érdekvédelmi kérdésekkel” — állította.

Nagy Anikó a hallgatók érdeklenségét cáfolta egy példával. Néhány más javaslat közben és után, a belkereskedelmi tanszék képviseletében Bajnógel és Polgár elvtárs szót hoztak.

Bajnógel elvtárs elsősorban arra hívta fel a figyelmünket, hogy a reformirányelvek még csak a javaslat stádiumában vannak, és ha csak évek múltán válnak is valóra, tegyük hozzájuk bátran javaslatunkat.

Polgár elvtárs a leköszönő KISZ-vezetőség munkáját néhez helyzetükben meglehetősen pozitívan értékelte. Állítása szerint nem sokat számít, hogy léteznek-e tanszéki képviselőink, ez csupán formai kérdés. Tartalmi kérdésekben kéne előre lépniük. A legnyegesebb az egymás iránti felelősségérzet, a humanizmus.

A küldöttgyűlés a kiegészítésekkel együtt elfogadta a beszámolót. A két titkárjelölt közül Lux Walter 17, Simon Katalin 8 szavazatot kapott. Az új szaktitkár tehát Lux Walter, a vezetőségi tagok: Fábián Árpád, Gyarmati Irén, Kaba Orsolya, Fucskó János, Láncai Judit és Varga Tibor. A belkereskedelmi tanszék képviseletét Bajtai István, a piackutatás tanszékét Simon Katalin vállalta el.

B.

A négyszög négyszögesítése

A Közgazdász legutóbbi számában megjelent két, az alapszervezetek átalakítására vonatkozó javaslat.

A magam részéről ellene lennék e javaslatoknak, illetve az alapszervezetek ily módon való megváltoztatásának. Illúziókról persze szó sincs a jelenlegi formával kapcsolatban. Nyilván nem lehet „tartalommal megtölteni” az alapszervezeteket, illetve nem örök és jó szervezeti keretei a KISZ-nek.

Nem erről van szó. A követező gondok merülnek fel. Először is szerintem ez a módosítás sok embernek a jelenlegi siralmas helyzet miatt érzett feszültséget hivatott levezetni. Az a tapasztalat, hogy jelenleg a helyzet mélyponton van, az a következtetés, hogy változtatni kell, megszűl egy szervezeti átalakítást (melynek tartalmát majd elkészítik) ami eltölthet boldogító tudattal: nem ültünk öibe tett kézzel.

Másodsor eltereli a figyelmet arról, hogy a hallgatóság — aktív és kevésbé aktív egyaránt — nem foglalkozott különösebben azzal, hogy a tananyagok javításában, a vizsgarendszer megváltoztatásában, a terhelés kérdésében stb. éljen érdekérvényesítési jogaival, hogy egyáltalán törekedjen ilyesmire, illetve — a többség — bármire. Ezzel szemben reális érdekében, számonkérés kijátzásában kedélyes betartást alkalmaz. (Ezt eszizmusként is

Meddő vita és panaszkodás!

be, más kérdés, hányan voltak ott.

Megjegyzések: „alapszervezet nincs! Ezt szögezzük le! Nem tudunk a pol.-képzési bizottságról. A mezőgazdasági munkán ivás helyett kultúra legyen. A harmadik nyelvet maszek úton, előadás helyett lehet csak felvenni. Minek más formájú alapszervezet, azt is csak úgy kéne megtölteni tartalommal. Nincs értelme ösztöndíj-elosztásról beszélni, amíg a jegyek telje-

sen a szerencse (jó, rossz vizsgáztató stb.) függvényében alakulnak.

A küldöttgyűlés elhatározta, hogy javaslatokat fogalmaznak meg az egyetemi küldöttgyűlés felé. Egyet sikerült elfogadtatni a külföldi ösztöndíjjal kapcsolatban. Ekkor azonban felvetődik, hogy mivel az idő fogytán, előbb meg kéne választani a vezetőseget. Tíz perc az egész.

Negyven perc múlva felszólal valaki: hogy lehet,

hogy a jelölőbizottság tagja nem tudott a most elhangzott jelöltről? Majd ezután így: ha már jelölünk, legalább a kiválasztás módszere ne legyen komolytalan.

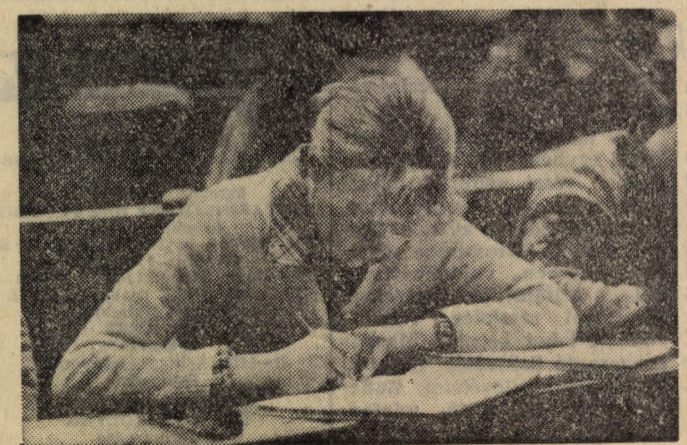
Kik írják a jellemzéseket? — hangzott el az ominózus kérdés. Válasz az első sorból: A csoport jellemzi a jelölőt, itt van mi, alá is írta aki csinálta, a neve X. Y. — Én ismerem! — egy hanghátul. — Nem csoporttársa a jelölőnek. Hm.

Akit sportfelelősnek javasoltak, természetesen nem volt jelen, hiszen éppen egy sportrendezvényt szervezett.

A választás után, az április 2-i egyetemi küldöttgyűlés elé több javaslat nem fogalmazódott meg. A küldöttek hazamentek, s ezután már csak egy keserű megjegyzés hallatszott: lám, lám, mindenki hangoskodott a küldöttgyűlés fontosságáról, arról beszéltek, hogy azt fel kell használni a diákok érdekei érvényesítésére, s íme hazamentek anélkül, hogy megválasztották volna a szak küldötteit.

Íme az új szakvezetőség: titkár Balogh László; vezető: Gosztonyi Ilona, Váradi Róbert, Péterffy Zsolt, Kövesdi Mária.

Komo—

A külgazd. szakon is lezajlott a küldöttgyűlés március 26-án. Egy szokványos küldöttgyűlés átlagos sablonosságán a legkisebb csorba sem esett.

A beszámoló három kérdés köré csoportosult, úgymint tanulmányi, érdekvédelmi és mozgalmi kérdések. Elhangzott, hogy a szakvezetőség folyamatosan együttműködött az állami vezetéssel, hogy a harmadik nyelv felvételét a szakon anyagi okokból a 4-es nyelvi átlaghoz köthették. Az ösztöndíj differenciálása amellett, hogy rutiniszertű, még érthetetlen is, hiszen 50 forinttal nem lehet differenciálni. Hivatkozott a leköszönő titkár a „BEFŐT”-re, aholis kiderült, van a KISZ-nek feladata.

Ezek után egy kusza vita következett — egy azok közül, melyeket olyan jól ismerünk.

Érdekvédelem: probléma, hogy az ezzel kapcsolatos dolgokat nem hirdetik elég nagy plakátok, az alapszervezeti érdekvédelmiek nem foglalkoznak a dolgokkal. Nem differenciálni kell, hanem kiharcolni a magasabb ösztöndíjat. A kari tanács elmondta: — a folyó ügyekről a szakvezetőségnek számoltam

K. S.

Milyen volt a BEFŐT?

A BEFŐT legérdekesebb napja a péntek volt. Miközben a 11-es előadóban folyt a politikai tanácskozás, az aulában és a klubban amatőr társulatok szórakoztatták a különféle egyetemekről összeverődött közönséget.

Elsőként a

Karsai Pantomim Rt.

mutatta meg, hogy milyen kifejezően lehet „beszélni” az ember érzelmeiről és tulajdonságairól, pusztán mozdulatok, fény- és hanghatások segítségével, szavak nélkül. Rövid életképek jó megfigyelőkészségről tanúskodnak. Különösen hatások Karsai magánzámái, például az, amelyben már-már groteszk gesztusokkal és mimikával figurázza ki az utca járókelőt.

Kellemes háromnegyed órát nyújtott a

Jazzbalett

Látványosságra törekvő koreográfia és csillogó-villogó ruhák a balerinákon — mindezek valahol a revü, a balett és

a disco között helyezkedik el. Az aula kis színpadán merész vállalkozásnak tűnt, hogy az egyik táncosnő görkorcsolyával lejtett körbe-körbe. A hatást még az sem rontotta, hogy egy alkalommal nemcsak a görkorcsolya, hanem a talaj is kicsúszott a lába alól.

A klubban fél 6-tól a Belvárosi Ifjúsági Ház színpadának abszurd játékát láthattuk:

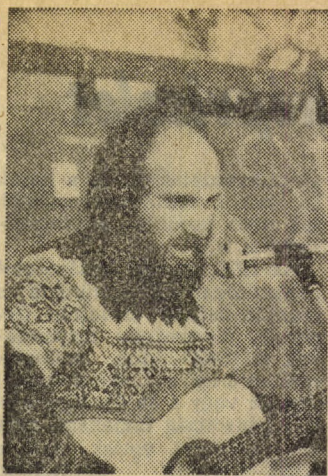
Mrozek: Zuhanás közben

Eleinte ugyan érthetetlen volt, hogyan kerül a Mrozek-darab jelenetei közé Beckett és Örkény egy-egy elbeszélésének áramatizált változata, de végül is Beckett és Örkény ironikus humora és abszurd ötletei a színjáték kiforratlan előadómódját is ellensúlyozták.

Talán az est legsikeresebb műsorszám volt

Havas Gertrúd bábjátékos

fellépése. A jelentősen megfigyelték, ám lelkes közönség

Voga és Turnovszky

harsány nevetéssel és kitérő tapsal fogadta egy-egy marionett figura mutatványát, a hosszú karú zongoristát, a farkával festő számarat, a táncoló elefántot, a kengurumamát, erszényében gyermekével és mulatságos társait. Produkciójukhoz zenei aláfestésként Saint-Saëns „Az állatok farsangja” című művének részleteit hallhattuk.

Egészében véve jól sikerült a délután. Azt az apróságot, hogy a műsorok kezdeteinek sorozatos késése miatt az utolsó program a kiírtnál egy órával később kezdődött, nem annyira a szereplők, mint inkább a rendezők hibájául kell felírni.

Dukász Anna

MHSZ a Közgázon!

Egyetemünkön fél éve kezdődött az MHSZ újjászervezése. Munkájáról, célkitűzéseiről, a megvalósítandó feladatokról bővebb felvilágosításért Vadász Istvánt, a rektori hivatal vezetőjét, az MHSZ megbízott titkárát és Rác Károlyt, egyetemi docentet, az MHSZ társadalmi elnökét kerestem fel.

★

Szövetségünk, a 30 évvel ezelőtt született Magyar Szabad-ságharcos Szövetség jogutódja, 1967-ben alakult — mondotta Rác Károly. Az akkor hozott határozatok az MHSZ-t társadalmi alapokra épülő, állami feladatokat is végrehajtó szervezeté alakították át. Egyetemünkön az MHSZ nem teljesen újkeletű, hiszen már jó ideje a szövetség „C” kategóriás lövészklubja több-kevesebb sikerrel tevékenykedett. A jelenleg folyó átszervezés során két szakosztályt hoztunk létre: a lövészszakosztályt és a tartalékos szakosztályt. Itt tevékenykedhetnek egyetemünk dolgozói, diákjai, tanárai. A

klubnak bárki — (14 és 55 év közötti) tagja lehet.

— Az eddig eltelt fél esztendő alatt milyen feladatokkal végeztek el és a jövőre vonatkozóan, milyen elképzeléseik vannak?

— Egy új szövetség létrehozása — hangsúlyozta Vadász István —, ha még olyan jelkesek is az alapító tagok nem könnyű feladat. Bár, mind az egyetem vezetésétől, mind pedig az egyetemen működő társadalmi szervektől — beleértve a párt-, KISZ-szervezetet — minden tőlük elvárható támogatást megkapunk, amiért ezúton is köszönetet mondunk. Nehezen sikerül túljutni az első akadályokon. Ezt annak tulajdonítom, hogy anyagi kereteink eléggé szűkösek, valamint taglétszámunk eddig még meglehetősen alacsony. Ezért is örülök, hogy a Közgazdász hasábjain némi információt adhatunk munkánkról, mert — véleményem szerint — hallgatóink, dolgozóink nagy többsége nem is hallott szövetségünk létezéséről. Az eltelt időben sikerült olyan erőket mozgósítani, amelyek képesek komolyabb feladatok megoldására. Alakuló közgyűlésünket április elejére tervezzük, amire szeretettel meghívunk minden érdeklődőt. Természetesen nemcsak azokat, akiknek eltökélt szándékuk szervezetünk tagja lenni, hanem minden kedves érdeklődőt is. Célunk — mint bármelyik más MHSZ-szervezetnek — a klubtagok sporttevékenységét, állóképességét fejleszteni, szervezett ideológiai oktatással egybekötve. Tehát célkitűzésünk növelése, összekapcsolva a szellemi továbbképzéssel. Szeretnénk az MHSZ által meghirdetett lövész- és tartalékos versenyeken részt venni és természetesen becsülettel helyállni. Programjainkból a kirándulások és a túrák sem maradnak ki.

— Hogyan képzeled a sport és a szellemi nevelés, oktatás összekapcsolását?

— A sport, a fizikai képzés egyetemünkön nemcsak és nem elsősorban a mi feladatunk — az elnök válasza szerint —, hanem az egyetemi sportköré is. Ezért szeretnénk velük együtt, egymást segítve, kiegészítve dolgozni. Arra törekszünk, hogy hamarosan tagjainkból egy olyan kis csapatot válogassunk, akik a közösségért dolgoznak, munkájukat felelősséggel végzik.

— Tervezik-e MHSZ-klubjának újabb szakosztályokkal való bővítését?

— Ez nemcsak tőlünk függ — vette át a szót Vadász István —, hanem elsősorban a tag létszámtól. Bár ezt még csak nagyon „halkan” és „zárt ajtóban” merem megjegyezni, ha megfelelő létszámmal rendelkezünk, szeretnénk egy széllovass (Windsurf) klubot létrehozni, anyagi keretektől függően saját „hajóparkkal”. De, ehhez, mint már említettem, szükség lenne sok aktív klubtagra, és az egyetem KISZ-szervezetének és oktatóinak segítségére.

Minden érdeklődőnek bármikor szívesen állunk rendelkezésére. Ezúttal ragadjuk meg az alkalmat, hogy közöljük a jelentkezők felvilágosítását, hogy bővebb felvilágosításért dr. Rác Károly (politikai gazdaságtan tanszék), Vadász István (rektori hivatal), dr. Márton Ferenc adjunktushoz (ipari üzemszervezési tanszék, tartalékosklub-vezető), Csutár Mihály (könyvtár-lövészklub-vezető) fordulhatnak.

Janicsek Tamás

Minden érdeklődőnek bármikor szívesen állunk rendelkezésére. Ezúttal ragadjuk meg az alkalmat, hogy közöljük a jelentkezők felvilágosítását, hogy bővebb felvilágosításért dr. Rác Károly (politikai gazdaságtan tanszék), Vadász István (rektori hivatal), dr. Márton Ferenc adjunktushoz (ipari üzemszervezési tanszék, tartalékosklub-vezető), Csutár Mihály (könyvtár-lövészklub-vezető) fordulhatnak.

Minden érdeklődőnek bármikor szívesen állunk rendelkezésére. Ezúttal ragadjuk meg az alkalmat, hogy közöljük a jelentkezők felvilágosítását, hogy bővebb felvilágosításért dr. Rác Károly (politikai gazdaságtan tanszék), Vadász István (rektori hivatal), dr. Márton Ferenc adjunktushoz (ipari üzemszervezési tanszék, tartalékosklub-vezető), Csutár Mihály (könyvtár-lövészklub-vezető) fordulhatnak.

Janicsek Tamás

Minden érdeklődőnek bármikor szívesen állunk rendelkezésére. Ezúttal ragadjuk meg az alkalmat, hogy közöljük a jelentkezők felvilágosítását, hogy bővebb felvilágosításért dr. Rác Károly (politikai gazdaságtan tanszék), Vadász István (rektori hivatal), dr. Márton Ferenc adjunktushoz (ipari üzemszervezési tanszék, tartalékosklub-vezető), Csutár Mihály (könyvtár-lövészklub-vezető) fordulhatnak.

Minden érdeklődőnek bármikor szívesen állunk rendelkezésére. Ezúttal ragadjuk meg az alkalmat, hogy közöljük a jelentkezők felvilágosítását, hogy bővebb felvilágosításért dr. Rác Károly (politikai gazdaságtan tanszék), Vadász István (rektori hivatal), dr. Márton Ferenc adjunktushoz (ipari üzemszervezési tanszék, tartalékosklub-vezető), Csutár Mihály (könyvtár-lövészklub-vezető) fordulhatnak.

Minden érdeklődőnek bármikor szívesen állunk rendelkezésére. Ezúttal ragadjuk meg az alkalmat, hogy közöljük a jelentkezők felvilágosítását, hogy bővebb felvilágosításért dr. Rác Károly (politikai gazdaságtan tanszék), Vadász István (rektori hivatal), dr. Márton Ferenc adjunktushoz (ipari üzemszervezési tanszék, tartalékosklub-vezető), Csutár Mihály (könyvtár-lövészklub-vezető) fordulhatnak.

Minden érdeklődőnek bármikor szívesen állunk rendelkezésére. Ezúttal ragadjuk meg az alkalmat, hogy közöljük a jelentkezők felvilágosítását, hogy bővebb felvilágosításért dr. Rác Károly (politikai gazdaságtan tanszék), Vadász István (rektori hivatal), dr. Márton Ferenc adjunktushoz (ipari üzemszervezési tanszék, tartalékosklub-vezető), Csutár Mihály (könyvtár-lövészklub-vezető) fordulhatnak.

A vita jogán

„Lehet valakinek egyfajta meggyőződése valamiről, de a vitához alapvető követelmény, hogy legáltalában elfogadható szinten ismerje azt az eszmét, amellyel vitákozik.” — írják lengyel beszélgetőpartnereik felkészültségére utalva Simovits István és König Róbert a Közgazdász március 5-i számában. En ezúttal nem a lengyel diákok intellektuális jóhírének védelmezéséért kívánok figyelni, hanem a rendkívül politikai öntudattal és véleményalkotói bátorsággal megáldott szerzőpáros figyelmét szeretném felhívni néhány jelentős, a cikkben előforduló tárgyi tévedésre és megértési nehézségeket okozó fogalmazási megoldásra.

Kezdjük a helyszínt megjárta tudósítótól érthetetlen hibákkal! A cikkből megtudjuk, hogy a „sztrájkok Varsóban kezdődtek, és viharos gyorsasággal terjedtek át Gdanskra és a tengeremlék városaira, valamint az ország többi részére. A közvetlen kiváltó ok az volt, hogy a munkások magasabb fizetéseket követeltek.” Ezzel kapcsolatban három megjegyzésem volna: 1. a sztrájkok Lublinban kezdődtek; 2. nem terjedtek el viharos gyorsasággal az ország többi részére, mivel tudjuk, hogy a déli területeken csak december végén, a nyárvégi megállapodások végrehajtása körül kiújult viták nyomán törtek ki jelentős mértékű sztrájkok; 3. a munkások béremelési követelése nem kiváltó ok volt, hanem egy hosszú időn át folytatott hibás gazdaságpolitika okozta.

A cikk egy helyén a szerzők megírják, hogy a „követelések nagy részét a kormány azóta (augusztus óta — P. Gy.) teljesítette”, s később azt, hogy „... a követelések teljesítésével létrejöttek a feltételek ahhoz, hogy az élet visszatérhessen a normális kerékvágásba.” Ez utána megdöbbenve tapasztalják, hogy a megállapodások ellenére a sztrájkok még három héttel ezelőtt is... tovább folytatódtak.” Feltehetően azonban bennünk a gyanú, hogy a folytatódó sztrájkok kiváltó okai nem a nyárvégi megállapodások azon „kis része” volt-e, melyek valórváltására decemberig nem került sor, s amellyel kapcsolatban a januárban hivatalba lépő Jaruzelski-kormány — újabb tárgyalásokba kezdett a Szolidaritás képviselőivel.

Nem tartom teljesen objektívnak azt a véleményt, miszerint „mihelyt létrejött egy megegyezés, a Szolidaritás újabb követeléseivel lépett fel.” A szerzőknek érdemes lett volna külön vizsgálata tárgyává tenni a megegyezések mellett a megegyezések végrehajtásának problémáját is, hogy csak az egy, talán legkevésbé súlyos példa említem: a guanski megállapodások szerinti a Pevech-boltokban nem árulhatnának lengyel árukat. Jelenleg azonban — a szerzők általam is elszáradt véleménye szerint — „Lengyelországban dollárért ügyszólván mindent meg lehet kapni... ha valaki akar több ezer dollárt akar egyszerre elvásárolni a Pevech-boltokban, úgy azt minden további nélkül megteheti. Akár lakást is vehet!”

„Lehet valakinek egyfajta meggyőződése valamiről, de a vitához alapvető követelmény, hogy legáltalában elfogadható szinten ismerje azt az eszmét, amellyel vitákozik.” — írják lengyel beszélgetőpartnereik felkészültségére utalva Simovits István és König Róbert a Közgazdász március 5-i számában. En ezúttal nem a lengyel diákok intellektuális jóhírének védelmezéséért kívánok figyelni, hanem a rendkívül politikai öntudattal és véleményalkotói bátorsággal megáldott szerzőpáros figyelmét szeretném felhívni néhány jelentős, a cikkben előforduló tárgyi tévedésre és megértési nehézségeket okozó fogalmazási megoldásra.

Kezdjük a helyszínt megjárta tudósítótól érthetetlen hibákkal! A cikkből megtudjuk, hogy a „sztrájkok Varsóban kezdődtek, és viharos gyorsasággal terjedtek át Gdanskra és a tengeremlék városaira, valamint az ország többi részére. A közvetlen kiváltó ok az volt, hogy a munkások magasabb fizetéseket követeltek.” Ezzel kapcsolatban három megjegyzésem volna: 1. a sztrájkok Lublinban kezdődtek; 2. nem terjedtek el viharos gyorsasággal az ország többi részére, mivel tudjuk, hogy a déli területeken csak december végén, a nyárvégi megállapodások végrehajtása körül kiújult viták nyomán törtek ki jelentős mértékű sztrájkok; 3. a munkások béremelési követelése nem kiváltó ok volt, hanem egy hosszú időn át folytatott hibás gazdaságpolitika okozta.

A cikk egy helyén a szerzők megírják, hogy a „követelések nagy részét a kormány azóta (augusztus óta — P. Gy.) teljesítette”, s később azt, hogy „... a követelések teljesítésével létrejöttek a feltételek ahhoz, hogy az élet visszatérhessen a normális kerékvágásba.” Ez utána megdöbbenve tapasztalják, hogy a megállapodások ellenére a sztrájkok még három héttel ezelőtt is... tovább folytatódtak.” Feltehetően azonban bennünk a gyanú, hogy a folytatódó sztrájkok kiváltó okai nem a nyárvégi megállapodások azon „kis része” volt-e, melyek valórváltására decemberig nem került sor, s amellyel kapcsolatban a januárban hivatalba lépő Jaruzelski-kormány — újabb tárgyalásokba kezdett a Szolidaritás képviselőivel.

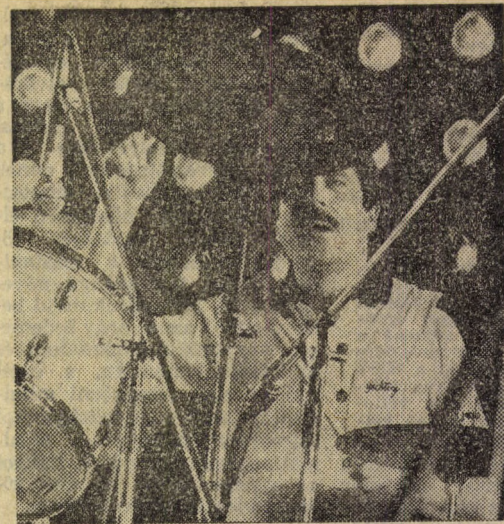
Nem tartom teljesen objektívnak azt a véleményt, miszerint „mihelyt létrejött egy megegyezés, a Szolidaritás újabb követeléseivel lépett fel.” A szerzőknek érdemes emlékeztetnünk vénni még egy mondatot a cikkből: „Sokáig sztrájkolni csak akkor szabad, ha van miből.” A kommentárt ezúttal elhagyom.

A cikk olvasása két tanulsággal szolgált. Egyrészt meggyőződt arról, hogy egy idegen ország politikai problémáinak megítéléséhez nagyobb szerénységre és óvatosságra van szükség, másrészt arról, hogy ha az ember külföldön tartózkodik, válasszon a politikai helyzetet tisztábban átlátó, tájékozottabb beszélgetőpartnereket.

Petőcz György

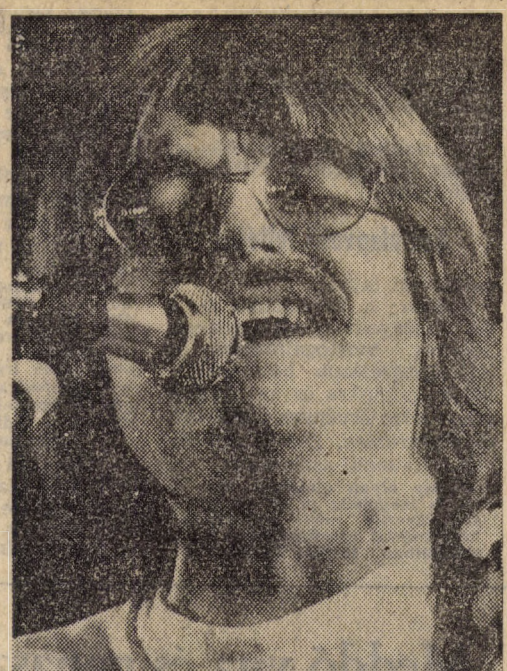

Újra itt volt a nagy csapat...

„Árnyékban jártál láthatatlanul napfényre léptél váratlanul...”

Fotók: Fáth Péter

Egyetemi tanács

Március 23-án az egyetemi tanács megtárgyalta a Nyelvi Intézet jelenlegi szervezeti felépítésének módosítását és a képzéskorszerűsítés irányelveit. Elfogadta a szociológiai képzés beindításáról szóló előterjesztést, valamint a társadalomelméleti szakkollégium létrehozásának tervét. Beszámoló hangzott el a szerződéses munkák helyzetéről és végül ismertetésre került az a rektori szabályzat, amely a középtávú kutatási beszámolókról és tervek készítéséről szól az egyetemen.

Partivesztés

Az egyetem rendése 3 kártyázót fület le a szibongóban, akik a dékántól írásbeli figyelemztetést kaptak. A jövőben rendszeresítik az ilyenfajta ellenőrzéseket, s szigorúbb büntetéseket is kiszabhatnak majd rájuk.

Hol tanulhatunk eszperantóul?

Amint korábbi számunkban hírt adtunk róla, a Budapest Műszaki Egyetem „R”-klubjában eszperantó nyelv tanfolyam indult, amely minden hétfőn tartja foglalkozásait. Az ilyen „hagyományos” típusú nyelvtanfolyamokon (amelyből a fővárosban több is van) kívül számos más lehetőség is nyílik az eszperantó nyelv elsajátítására. Ezek egyike a „Non-stop” levelezőtanfolyam, amelybe bármikor be lehet kapcsolódni, és amelyet mindenki saját időbeosztásának legmegfelelőbb

módon, egyéni ütem szerint végezhet el. Egy másik lehetőség: nyaralással egybekötött nyelvtanfolyamot részt venni a bolgár vagy a lengyel tengerparton, Szlovákia hegyei közt, a Berlin mellett Krossinsee partján, Egerben, valamint más küll- és belföldi üdülőhelyeken. Minderről részletes felvilágosítást lehet kérni a Magyar Eszperantó Szövetség Oktatási Bizottságától (levélcím: Budapest, pf.: 193, 1368, telefon: 141-078).

A KÖZGAZDÁSZ A VB ELŐTT

A KÖZGAZDÁSZ egyetemi lap munkájának átfogó értékelésére került sor április 13-án a párt-végrehajtóbizottsági ülésen. A lap munkájával kapcsolatban kialakult értékelés és határozat ismertetésére a következő számunkban visszatérünk.

KÖZGAZDÁSZ
A Mark Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Felsőszervező: FARKASINSZKYNE HALAY EDIT
Szerkesztőség: 1093 Budapest, IX., Dimitrov tér 8. Telefon: 174-548.
Kiadó: Hirlapkiadó Vállalat Budapest VIII., Blaha L. tér 3.
Felsőszervező: TILL IMRE
Igazgató: 81-1419. Szikra Lapnyomda, Budapest
Felsőszervező: CSUNDES ZOLTAN vezérigazgató

Tanulmányi versenypályázat pedagógiából

Az MKKE-n az 1980/81. tanévben indított tanulmányi versenyek keretében pályázatot hirdetünk a tanárszakos hallgatók részére pedagógiából. Pályázati feltételek: 1. A pályázaton részt vehet egyetemünk minden I-IV. évfolyamos tanárszakos hallgatója. 2. A pályázat témaköre: — Az iskolai nevelési folyamat egy kiemelkedő feladatának, területének vizsgálata. (Például: személyiségfejlesztés, közösségformálás, munkára nevelés, az iskolai és családi nevelés együttműködése.) — Az iskolai oktatási (tanítási-tanulási) folyamat egy kiválasztott kérdésének elemzése. (Például: a tanulói teljesítmények objektív ellenőrzése, értékelése; a tematikus tervezés; egy szaktárgy tantervének, tankönyvének elemzése a világnézet nevelés és a szakmai felkészítés szempontjából.)

A pedagógus hivatásra nevelés, felkészítés és MKKE-n (Például: a pedagógiai-pszichológiai képzés folyamata, szervezeti formái, ésszhangja, viszonya a szakmai képzéshez; a tanár szakos hallgatók összetételének, nályaalkalmazásának, elhelyezkedésének vizsgálata.) — Az egyetemes vagy a magyar neveléstörténet egy kiemelkedő egyéniségének időszerepe

a pedagógus hivatás szempontjából. (Különösen javasolt Makarének munkásságának az elemzése.) 3. A pályázó felhasználhatja a pedagógiai tanulmányai során végzett vizsgálatokat, elemzéseket, az ezek alapján készített előadásokat, dolgozatokat. 4. A pályázatok terjedelme lehetőleg ne haladja meg a 10-12 oldalát. A dolgozatokat 2 példányban, géppel írva, névelés és az évfolyam megjelölésével 1981. szeptember 14-ig kell benyújtani az MKKE pedagógiai tanszékére. Pályadíjak: 1000, 800, 700, 500 Ft. A pályázatok díjazásáról a tanszék és a KISZ javaslata alapján az MKKE általános karának a dékánja dönt. Az eredmény kihirdetésére 1981. októberben kerül sor. MKKE Pedagógiai tanszék

AZ IPARI KAR TANÁCSA 1981. március 20-án ülést tartott. Megvitatta a szakszemináriumok és a szakmai gyakorlatok tapasztalatait, ezután személyi ügyeket és egyébeket tárgyalt. **A TAVASZI SZÜNETRE** április 6-11-ig kerül sor.